

Příloha č. 1 – Výchovná poradkyně A

Jak dlouho pracujete jako výchovný poradce?

Jako výchovný poradce pracuji druhý rok.

Jak často řešíte záškoláctví?

Záškoláctví řeším takřka, no určitě jednou za týden, nejméně.

S jakou nejvážnější formou záškoláctví jste se zatím setkala? Jakoby podle vyhlášky o omlouvání – kolik měl žák nejvíce neomluvených hodin.

No určitě to bylo víc jak 300 hodin jo. V podstatě nechodil celé pololetí do školy, řešilo se to všemožnými způsoby, až to teda dospěje k vyloučení žáka ze školy.

Musela jste už někdy kontaktovat OSPOD či PČR?

Běžně, běžně kontaktuji, ano. My to teda děláme tak, že jakmile je první porada, pokud není nic závažného už během prvního měsíce. Třeba když to vezmu od září, tak je první pedagogická rada zhruba začátkem listopadu. Sledujeme počty zameškaných hodin, jakmile přesáhne hranici, únosnou hranici 20 – 30 neomluvených hodin, tak kontaktuji OSPOD, podávám hlášení. Ale jde to jen u těch neplnoletých žáků.

Jak jsou žáci ochotni se Vám svěřovat s důvody, proč chodí za školu? Svěřují se Vám někdy?

V podstatě ano, řeknou, proč nechodí do školy.

Z jakého důvodu nejčastěji?

Nejčastěji, se jim nechce, nebaví je to, to je další důvod. Proč by chodili, když chodit nebudou a stejně se vyučí, jo že prostě nemusí chodit úplně každý den. Že zaspali, to je další důvod. Že u nich doma stejně nikdo není vyučenej a nepracuje, tak proč by on měl chodit do školy a vyučit se. Ty důvody oni klidně řeknou. Jsou všeobecně známý.

Jak pracujete se žáky, aby k Vám měli důvěru a svěřili se Vám? Pracujete s nimi nějak? Musíte je přemlouvat, aby se Vám svěřili?

Jednak tady pracuju já, jako výchovný poradce, jednak je tady ještě protidrogový preventista a jednak je tady kariérní poradce. Takže my obvykle bud'to se snažíme získat důvěru tak, že si je voláme sami. Protože my neučíme ve všech třídách jo, takže je problém s někým mluvit, když je neznáme. Takže když je třeba zná kolegyně, tak si s nima promluví kolegyně, ale je to o tom, že je s nima potřeba mluvit víckrát. Zprvu že oni až poznají, že máme zájem vo to, aby se nám svěřili, jakože jim chceme pomoci,

tak teprve pak dochází k nějakému posunu. Ale jakože by se nám tohle dařilo, to se nedá říct.

Pro jaké pohlaví je záškoláctví na střední škole příznačnější? Dá se vydedukovat rozdíl ve specifičnosti záškoláctví podle pohlaví?

Netuším, chtěla jsem říct, že je to spíš u těch kluků, ale teď tady řešíme zase další děvčicu a ještě jednu, takže si to tak už nemyslím. Možná nějaká ta statistika by nám to řekla, u koho je to víc. Já bych řekla, že u těch kluků se dá říct, že se jim nechce, že se jim nechce vstávat, že prostě mají i doma třeba nějaký špatný zázemí jo. Že ti rodiče nedělají, nevstávají, nejdou do práce, jsou na dávkách, proto teda nejdou i ty děcka.

A u těch holek?

A u těch holek spíš si myslím, že je to možná právě kvůli tomu, že je nějaká ti kluci zlákají jo. U těch holek je to míň, ale ony jak se zamilují, tak to pak nevidí, neslyší.

Setkala jste se za dobu své práce s případem, který Vám až do teď utkvěl v paměti nebo jste měla problém jej vyřešit?

Takže v té funkci jsu, tak krátce, že si nemyslím, že jsem něco až tak řešila, co by mě utkvělo v paměti.

Takže se to dalo vyřešit, zatím jste vše vyřešila?

V rámci možností ano.

Kolikrát jste se už musela obrátit na OSPOD nebo PČR?

Řekla bych, že na Policii tak, já zhruba asi tak 5x za ten rok a půl. No a na OSPOD, s ODPODem jsem v kontaktu pořád. Protože ten OSPOD si od nás vyžádá vždycky, jednak teda já nahlásím na začátku školního roku, žáky kteří nechodí do školy. Napíšeme na ně zprávu, nahlásíme je, paní z OSPODu si udělá jednání, sezení s těma rodičema a žákama a pak se kontaktujeme za čtvrt roku zase nebo za nějaké dva, tři měsíce jak to vyjde, jestli teda začal chodit do školy, nezačal chodit do školy. Takže my spolu mluvíme v podstatě celej rok s OSPODem, protože pořád se ptají na nějakého žáka. Těch žáků vedených v Ivančickém OSPODu je asi kolem patnácti. Postupně teda oni samozřejmě dospějou jo, takže je pak už musíme vyřadit. A tady v Krumlově zhruba stejnej počet. Je to podle bydliště, ten OSPOD.

Jak postupujete při výskytu záškoláctví?

No, tak především to nahlásí třídní učitelé. Takže třídní učitel buďto mě řekne co se děje, takže v první řadě si zavoláme žáka, promluvíme si s ním, z jakýho důvodu, proč. A pokud to nepomůže a pořád nechodí do školy tak se vyvolá jednání s rodiči, a s panem ředitelem a semnou jako s výchovným poradce. No a pokud ani tohle nepomůže, tak pokud je to plnoletý žák tak bohužel, když nechce chodit do školy, po určitých dalších krocích, který musí následovat, je žák vyloučen. A pokud je to neplnoletý žák, tak mezi tím ještě nastává i ten OSPOD, prostě bez toho nejde.

Jaké výchovné opatření nejčastěji navrhuje a za dobu své práce jste navrhla?

Tak já nenavrhuji jako výchovná poradkyně, to je věcí třídního učitele, který navrhuje. Který s tím přijde na tu výchovnou komisi a většinou se to řeší důtkou ředitele školy jako nejmírnější trest podle počtu hodin zameškaných hodit to je zase. Na to máme směrnici ve školním řádu, kolik hodin znamená důtka, kolik hodin znamená dvojka s chováním, a tak dál. No a pokud je to závažnější jako 100 hodin a podobně, tak už jsou to snížené známky z chování.

V jaké situaci či počtu neomluvených hodin kontaktujete rodiče žáků? Při jakém počtu už.

No rodiče se to dozví, vždycky na těch třídních schůzkách, to znamená zhruba za dva a půl měsíce. Pokud se to uděje někdy v průběhu, kdy teda ty rodiče nemáme možnost pozvat do školy tak je kontaktujeme, jakmile to přesáhne více jak 30 hodin. Problém je s uční to bych podotkla, protože uční mají jeden týden praxi a jeden týden školu. Tudíž oni než tu omluvenku donesou vzhledem k tomu, jak jsou ten týden někde mimo, tak to trvá trochu dýl. Tam se čeká trochu dýl jo. Zapomene je na internátě.

Při jaké závažnosti se obracíte na odborníky?

Máme tu kariérového a protidrogového preventisty. Takže my ve škole se především soustředíme na prevenci, protože když už je to tak, že už ty děcka nechodí do školy tak už se mě zdá, že se s tím už, tak moc dělat nedá. Takže my pro ně vymýšlíme, nebo vymýšlíme, objednáváme pro ně různé preventivní programy, kde s nima mluví odborníci. Protože zase jako učitel bohužel nejsme na tom, tak dobře, aspoň já si myslím, že byjsme těm děckám, mohli říct, něco lepšího jak třeba ti odborníci jo. Takže máme různé programy, máme různé firmy, který nám ty děcka tady školí. Chodí nám sem třeba policie, chodí nám sem i ty z OSPODu, máme tady tu Coolnu v Krumlově. Takže ti nám sem chodí, nebo objednáváme programy. Taky podle toho co řekne třídní učitel v té třídě, že řekne, že jsou tam třeba špatný vztahy mezi těma děckama, že se nezzila ta třída, třeba v prvním ročník jo, tak jdeme a řešíme teda

klima ve třídě. Nebo si pozveme někoho, aby nám tu třídu trochu rozebral. Takže něco mi, něco odborníci.

Jak často preventivní programy děláte?

Řekla bych, že je to podle potřeby, ale určitě těch programů během toho roku je nejméně 20.

A má to užitek?

Určitě.

Vidíte jakoby výsledky?

Nevím jestli výsledky, ale spíš bych řekla, že ty děcka tam potom o tom přemýšlí, když jsou na tom vlastním programu. Že je na nich vidět, že jakoby jim to něco dalo jo. Že si třeba dokážou říct: hele ale já v tom vidím toho svého spolužáka, kterej nechodí do školy, a já nechcu takhle dopadnout. I když ti třídní s nima potom mluví nebo i když my s nima mluvíme, že to má smysl.

Jak si myslíte, že by se dalo eliminovat záškoláctví?

No, já osobně, si myslím, že pokud ta rodina je taková jaká je v současné době, tak s tím moc nenaděláme, s tím záškoláctvím. Obvykle jsou tady ty děti, kteří nechodí do školy, jsou děti z takových rodin, že my se vlastně ani divit nemůžeme, že to tak dopadá. Protože ti rodiče, jsou doma, spí a nejsou schopni a ochotni to své dítě zbudit do školy. Což je teda ale hrozný. Tam je to prostě špatný v té rodině. Kdo nechodí do školy, je špatnej v rodině. Když obvykle je to třeba děcko, které jenom trochu uklouzne někam, jo že se dá strhnout, někým, tak se to dá ještě vrátit zpátky. Ale pokud ta rodina nefunguje, tak s tím záškoláctvím nic neuděláme. Jako to je můj názor. Můžeme s tím děckem pracovat, můžeme s ním mluvit, ne že by se to úplně nedalo jo, jsou děcka, kteří se dají přesvědčit vo tom, že ta škola je důležitější, že prostě nedopadnou jak ti rodiče. Ale já bych spíš řekla, že se to nedaří.

Máte nějaké postupy pro snížení záškoláctví? Navrhovala byste nějaký postup, pro to snížení?

No tak především je to teda spolupráce nás s třídním učitelem, opět třídní učitel. I když já se můžu dívat do systému, kamkoliv, také to sleduju, takže hnedka v podstatě to řešíme, no nějaké postupy. Řešíme to lidsky no, jakmile děcko někde chybí, nechodí do školy, okamžitě s ním mluvíme, aby to teda nedospělo to takovejch velkejch čísel. Jo 300 hodin.

Vnímáte přístupový systém (na čipy) jako dobrou věc a myslím si, že má vliv na eliminaci záškoláctví?

Čipovací systém je úplně na nic. Nefunguje čipovací systém, půlka děcek nemá ten čip. Někteří to ztratili, takže čekají, až někdo přijde ke dveřím a přijde do školy a otevře mu. Takže když jde pět děcek tak si stejně čipne jenom jeden a ti čtyři zbývající projdou. Takže stejně ten přehled není jo. Jako nemyslím si, že by to mělo nějaký vliv na to, jestli to děcko půjde do školy nebo nepůjde.

V čem vnímáte chybu, že přístupový systém nefunguje? Na čí straně vnímáte, že je chyba.

Určitě na naší. Tady u nás, učitelé, dozory dole, to je nedůslednost, nedůslednost naše. Protože kdyby ten dozor tam stál a přinutil nebo naučil ty žáky, to není o tom přinutit, naučil ty žáky, že když přijdou do školy tak si všichni cvaknout, nebo čipnou tak byjsme věděli, že tihle a tihle jsou ve škole. I nám by to ulehčilo práci, protože ten docházkový systém se natahuje do třídní knihy, takže bychom nemuseli vyplňovat žádné absence, protože byjsme to tam už měli. Tak ale pokud tohle to není, tak to nemůže fungovat.

Děláte preventivní programy jen pro určitou věkovou kategorii nebo pro všechny žáky školy?

Pro všechny žáky. Jako určitý typ, pro určitou věkovou kategorii, takhle.

Takže se sejdou všichni, a děláte to pro všechny, nebo se sejdou třeba jen prváci, druháci a pak třeba další týden jiní žáci?

Ne, to jsou určité programy, podle toho, kde cítíme tu potřebu jo. Není to nic hromadného.

A tu potřebu vnímáte v tom, že jsou ve třídě třeba dva žáci problémový tak to uděláte pro celou třídu?

No takhle, oni jsou třeba programy trestní zodpovědnost, dám příklad. Takže to se nám už nehodí pro ty děcka, kterým už je osmnáct, protože oni dobře ví, že jsou trestně zodpovědní, takže děláme tady takovou přednášku pro žáky, kterým ještě není šestnáct nebo jim není osmnáct, je jim mezi šestnáctým až osmnáctým rokem, aby věděli, že jsou trestně zodpovědní. A pak to třeba děláme pro dvě, tři třídy, který si vybereme, vytipujeme si. Takže není to zase úplně, že prostě všechny třídy, kde děckám není osmnáct, tak tam dáme tuhle přednášku jo. Je to podle toho jak se domluvíme s třídním učitelem nebo s vedením školy jestli je možný, aby tahle třída chyběla ty dvě hodiny.

Jak často jste v kontaktu s třídním učitelem, obracíte se na něho i sama, když si nevíte rady nebo on chodí spíše za Vámi?

Dívejte, jakmile nastane problém, tak ho okamžitě řešíme. Semnou je problém, že já učím dva dny tady a dva dny učím v Ivančicích. Takže, když něco nastane, tak okamžitě si to sdělíme, třeba přes email, protože to je nejjednodušší. Nebo si jednoduše zavoláme, což je taky velice rychlý a snažíme se to co nejdříve vyřešit, jo. Takže třídní, když cítí nějaký problém ve třídě, tak mi to oznámí jo. Zase já naopak, když mám čas nebo jsme na poradě, kde se řeší ty zameškaný hodiny tam okamžitě si sepisují kdy se mi to zdá, že to překročilo nějakou únosnou mez, těch 30 hodin, zhruba.

Při jaké závažnosti se obracíte na odborníky? Obracíte se i např. na psychologa, speciálního pedagoga a tak?

Doporučujeme, ano. Protože ve škole není speciální psycholog. Není ani speciální pedagog, takže jsou případy, kdy se musíme obrátit na psychologa.

Jaký je to třeba případ, zrovna na toho psychologa?

To teda vůbec nevím, co a kdy to bylo. Jestli to byla ta Andrea. Víím, že jsme jim dávali doporučení, protože ta žákyně byla taková zvláštní. Zvláštně se chovala i před tou maminkou, tak jakoby ji odsekávala. Ale ne tak, že by byla drzá, ale bylo to takové zvláštní chování. Pak jsme teda mluvili zvlášť s holkou, zvlášť s matkou. Matka řekla, že si sní doopravdy doma taky neví rady, takže jsme jí doporučili dětského psychologa, jo. Tak nějak jsme to vypožorovali z toho chování, že to není jenom ta puberta, ale že tam bude něco jiného.

Máte potvrzení, že tam šli a jak to dopadlo?

Ano dozvíme se. Ta zpětná vazba tady je. Jednak i z toho OSPODu máme zpětnou vazbu jo. Říkám, protože komunikujeme spolu s OSPODem, dá se říct každý den.

Daří se Vám řešit i tzv. skryté záškoláctví, tzn. že dítě má absenci omluvenu, ale Vy víte, že jeho důvod absence není objektivní?

Nedaří, to není v našich silách. Pokud to ti rodiče, nebo doktor omluví, jakože máme zkušenost s tím, že když se nám zdá, že ta absence není tzv. skrytá a zavoláme doktorovi, tak nám doktor řekne: já mu to všechno omluvím, když přijde. A s tím, my už nic nenaděláme, bohužel.

Za jakých okolností jste musela kontaktovat PČR? Odpověděla jste 5x, ale ne za jakých okolností to bylo, jestli si vzpomenete.

No, tak byla to třeba krádež, že jsme museli řešit krádež. Ne spíš jako já, že bych kontaktovala. Tak to kontaktuji v případě, když se tady něco stane, jako krádež jo. Nic jinýho si nepamatuju, spíš policie chodí sem. Jakože něco vyšetřuje, vyžádá si žáka.

A na záškoláctví třeba?

Ne.

Že žáka třeba dovedli?

Jo to se nám vlastně stalo, máte pravdu, ano. Ale to byla městská policie, která pobíhala tady po Krumlově a řešila v podstatě asi v rámci nějakýho jejich programu. Že legitimovala žáky tady na náměstí, nebo když je potkala, dovedla je do školy. Ano to se stalo.

Při jaké závažnosti záškoláctví se obracíte na odborníky?

No, tak já si myslím, že je to především ty neomluvený hodiny. Kdy se obracíme na ten OSPOD, to je v rámci toho záškoláctví. No teď to jsou spíš jako výchovný problémy. Když máme pocit, že se to děcko třeba nechová standardně, že má nějaký problémy tak se potom posílají k psychiatrům, psychologovi dětskýmu to do Ivančic. Teď zrovna mě nic jinýho nenapadá.

V jaké situaci se obracíte na speciálního pedagoga? Řekla jste, že kontaktujete speciálního pedagoga někdy.

Speciálního pedagoga kontaktujeme tady v Ivančicích, především. I když teda teď se ho chystáme mít v šablonách, tak snad ho budeme mít ve škole. Speciálního pedagoga kontaktujeme v případě nějakých těch specifických poruch učení, chování, aby nám s tím nějak poradil, aby nám řekl jak s tím děckem dál postupovat.

Spolupracovala jste někdy s institucemi, jako je PPP, SVP nebo SPC?

Ano, se všema.

A kolikrát jste se na ně obrátila a za jakých okolností?

No Středisko výchovné péče, tady máme žáky z toho střediska, takže s nima prostě konzultujeme, když nepřijde do školy. Tak takovýhle problémy, pokud nechodí, nebo on kolikrát i zdrhne, tak se to řeší, jestli náhodou o něm nevíme. S pedagogicko-psychologickou poradnou jsem v kontaktu takřka pořád, pořád se něco řeší. No

a středisko, to je to SPC, tak to je obdoba PPP. To záleží, kde to děcko se nechá vyšetřit jo. Takže se všema se konzultují, především teďka ty specifické poruchy chování a učení.

A konzultuje, než to dítě nastoupí, nebo i během roku?

To je složitý, protože teď jsme v tom dvouletým přechodným období. A všechny děcka, který mají nějaký papír z té poradny, musí být znovu vyšetřeny. Takže se konzultuje pořád, protože oni nemůžou teď napsat doporučení bez toho, že by jsme to my jako škola schválili, nebo ne schválili, ale neprokonzultovali. Takže oni teď když si tam berou postupně všechny ty žáky, tak dřív než napíší to jejich doporučení, tak mě telefonují a konzultujeme spolu jak jim my můžeme pomoci, jo. Protože nemůžou, dám úplně blběj příklad: nemůžou nám sem dát žáka na vozíčku, když my nemáme tady bezbariérový přístup jo. Nebo nemůžou po nás chtít, já nevím, konzultaci ze speciálním pedagogem, když tady není. Takže oni než to napíší, tak to semnou prokonzultují. Že s nima jsou v kontaktu každý týden. Včera jsem to už zase řešila.

Vy si o preventivní programy říkáte sami, nebo Vám jsou nabízeny?

Jednak jsou nabízeny, jednak máme už svoje kontakty. Takže víceméně bych řekla, že spíš si je vybíráme sami, protože rozhodující je cena. Kolik jsou žáci ochotní zaplatit.

To si platí žáci sami?

Většinou si to platí sami. Ale jsou organizace, který to dělají zadarmo. Proto si to vybíráme sami.

Kdo všechno se podílí na realizaci preventivních programů pro žáky?

No je to především, protidrogový preventista. Především.

Děláte nějaké preventivní programy na záškoláctví, a jaké to jsou? Mluvili jsme o trestní zodpovědnosti, ale jestli máte vyloženě na záškoláctví a kdo je nabízí?

No asi ano, jo ale já teď přesně to nedovedu říct jo. Protože na těch našich stránkách byly nějaký, jestli jste se na to dívala. Na těch našich stránkách jsou všechny akce, který probíhají a kolegyně je tady má sepsaný. To bych si asi doopravdy nevzpomněla. Protože to dělá ten protidrogový preventista, tak přesně nevím na co to je, ale chodí takřka pořád, jo. Nejlepší by možná bylo, kdyby jste si tady o těch preventivních programech promluvila s paní Dobešovou, ale ona tady bude až příští týden. Já vím, že teď poslední dobou proběhly dvě akce, ale přesně si to nepamatuju. Ale když dáme stránky naší školy, tak tam ty akce jsou vypsány, jo. Jsou tam z nich fotky a je tam přibližně napsaný o čem ta akce byla. Takže já vím, že tam byl,

motivační program, najdi svou cestu o snech a plánech do budoucna žáků, jo beseda. Pak tam byla děti a závislost 20. 2. To byl další, kde teda byla výstava, příspěvky odborníků z praxe, probační úředník, psychoterapeut ze společnosti Podané ruce jo, zástupce policie, v závěru byla promítnuta preventivní videa, které se týkali zejména závislosti a trestné činnosti. Obhajoby, zájezd, kurz vyřezávání, ples, divadlo, na divadlo se bylo. Do života vjed' bez nehod, takže zase prevence. Městská policie, ještě návštěva Coolny, to je to nízko prahové zařízení tady v Moravském Krumlově. Takže bezpečný prostor k trávení volného času, preventivní film. Tam oni chodí hodně do té Coolny, protože to je zadarmo. Podané ruce tady byly 11. října. Minimální prevence, minimální program nesl název, bylo mi čtrnáct, žáci měli možnost diskutovat nad tématem návykové látky a závislost. Druhá akce nekonečný příběh, závislost na internetu a dalších médiích. Jo takže ty programy já to až tak jako výchovnej poradce nesleduju. Tohle spíš si řeší všechno metodik prevence jo. Takže ona by Vám jako Lenka řekla určitě o tomhle víc. Stálo by to za to, protože ona toho ví víc, než já, z tohohle.

Vzpomněla byste si na nějaký případ skrytého záškoláctví, a jak byl tento případ vyřešen?

No jak jsem řekla, nijak. Vzpomněla jsem si. V prvním pololetí jsme tady řešili žákyňu prvního ročníku. Která měla tuším v listopadu, kolem listopadu, strašně moc neomluvených hodin, nebo ne neomluvených, měla to omluvený od rodičů. Ale v našem školním řádě je napsáno, že tři dny omlouvá rodič a následující dny už musí doložit od lékaře, za pololetí jo. A pokud to teda omluví lékař, tak i rodiče to musí podepsat, aby rodiče věděli, že teda to děcko nebylo ve škole. No a protože tahle ta žákyňe to měla všechno jenom od rodičů, tak jsme to vyžadovali od lékaře. Takže šli k lékaři, no a lékař jim to všechno napsal. Byť jsme teda věděli, že to není pravda. Protože ty děcka na sebe dost řeknou, že třeba ju viděli tam a tam. Jak mohla být nemocná, když v pátek byla na kačence a podobně. No ale ten pan doktor, řekl, že když za ním někdo přijde a řekne mu, že chce podepsat dvacet dnů, tak mu je podepíše. Takže bohužel tady ti doktoři nám hází klacky pod nohy. Nebo já aspoň jsem názoru toho, že když přijde kdokoliv k lékaři, donese propustku, tak ju ten lékař potvrdí. Jestli místo propustky donese omluvný list, tak jakej je to rozdíl. A oni to nechcou potvrzovat, ti doktoři. Přitom já v tom nevidím žádný problém. Furt se ohraničuju nějakým tím, že oni tohle dělat nemusí, ale podle mě je to prostě nesmysl. Takže to se řeší. Ale když to děcko to pak už donese omluvený od lékaře tak už se s tím nedá nic dělat, nedá. A ten doktor nám to takhle řekl, přímo narovinu. Kolegyně co seděla tady, tak je měla v prvním pololetí jako třídní, protože já už nevím proč,

někdo omarodil asi. Tak je měla, tak jsme to tady spolu řešili. Tak jsme se nestačili divit, co nám ten pan doktor na to řekl.

Tak jak se to má pak dařit že.

No nedaří se nám to. Ne, to se prostě nedaří. To záškoláctví je strašný, strašný, strašný. Ale nejhorší na tom je, že to nevadí těm děckám, že nechodí do školy. To bych se možná ani nedivila, ale jsou to děcka, ale nevadí to ani těm rodičům. Přece když ten rodič uvidí na vysvědčení, že má 150 neomluvených hodin, tak nic. My je průběžně informujeme. Navíc mají ten systém, kde se můžou podívat, kdy to děcko je ve škole a není ve škole. Nic, ti rodiče se o ty děcka prostě nezajímají. A tam je ten kámen úrazu. Navíc ani ten OSPOD, když je tam nahlásíme, není jim osmnáct, nahlásím je tam, že mají neomluvený hodiny. Oni si je samozřejmě pozvou, tak oni ani nepřijdou tam. A ten OSPOD nic nenadělá. Já říkám, proč teda nemáte nějaký další páky. No my máme další páky, můžeme je dát k soudu. No jenže než proběhne soud a všechno, že by je třeba dali i do pastáku tak tomu děckovi je osmnáct a OSPOD už na ně zase nemá jo. Takže to je takovej začarovaný kruh. Tam je především, já myslím, největší problém v rodičích.

Tak děkuji.

Příloha č. 2 – Výchovná poradkyně B

Jak dlouho pracujete jako výchovný poradce?

Jako výchovný poradce rok, ale jako speciální pedagog předtím 10 let. A v podstatě to se kryje tyto funkce, protože všech komisí a jednání jsme se vždycky účastnili společně. Ale oficiálně rok.

Jak často řešíte záškoláctví?

Pořád, v rámci výchovných komisí a ty komise bývají, tak tři – čtyři týdně. A z těch čtyř jsou tři záškoláctví. Prostě 90% všech komisí.

S jakou nejzávažnější formou záškoláctví jste se zatím setkala? Je to podle vyhlášky o omlouvání – kolik měl žák nejvíce neomluvených hodin.

U nás to jde až do stovek někdy. Někdy až přes stovky, z hlavy Vám to neřeknu, protože ty čísla jsou různá, ale jsou to i přes stovky, určitě. Navíc my řešíme omlouvání na praxi a v teorii jakoby odděleně a když se to teda pak posčítá, tak jsou to šílená čísla. Většinou, ale třeba trojka z chování je 20 neomluvených hodin a více.

Daří se Vám řešit i tzv. skryté záškoláctví?

Daří, nemůžu říct stoprocentně, ale daří.

Jak jsou žáci ochotni se Vám svěřovat s důvody, proč nechodí do školy?

Docela se svěřují, oni to nakonec narovinu řeknou. Tak my ty komise vedem v takovém přátelském duchu a oni nám pak řeknou, no šel jsem do Vaňkovky. Jako řeknou nám to, většinou ano.

Jaké jsou nejčastější důvody žáků, že chodí za školu?

Lenost, jednoznačně. Prostě někdy je to to, že oni prostě nevstanou. Paradox je to, že mnohdy ty rodiče to vůbec neví. A když je přivoláme, protože ke všem nezletilým žákům, ale i k plnoletým, kde se snažíme oslovovat i ty rodiče, tak se nám fakt často stává, že oni vůbec neví, že to jejich dítě do školy nedojde. Oni přijdou z práce, dítě je doma, oni se zeptají, jak bylo ve škole „ale jo“ a až na komisi se dozví, že nebylo ve škole třeba 14 dní.

Jak pracujete se žáky, aby k Vám měli důvěru a svěřili se Vám?

Přátelským způsobem prostě a narovinu. Jednání narovinu a taky snažíme se to řešit v čas, když to ještě nejde do nějakých šílených čísel, tak už se snažíme to řešit. Nejdřív třeba nějakým pohovorem. Pokud tedy nereaguje nebo to nemá efekt, tak tou výchovnou komisí. Samozřejmě na to navazují určité sankce. Ale takovým tím přátelským způsobem a narovinu. Reálně jim řekneme, co jim hrozí a čím to můžou ještě zachránit.

Které faktory ovlivňují vznik záškoláctví a jak by se s nimi mohlo pracovat?

No, tak určitě rodina. Rodina to ovlivňuje, protože pokud tam není ten dohled a ta rodina není úplně funkční, tak ty děti sami o sobě jsou přirozeně líní a škola je to poslední co je teda zajímá. Takže všechno ostatní je větší motivace. No takže určitě škola, ale určitě je to i v učitelích. Máme třeba fakt třídy, tak nastavené, že to tam téměř není nějaké záškoláctví, že třeba jednak ten učitel si to dobře hlídá, včas upozorňuje, komunikuje s rodinou, okamžitě. Takže někdy je to i tím učitelem, že je na to „pedant“ a ty děcka už ví, že si to nemůžou dovolit, a že se to hned dozví rodiče a tak. Takže i ten přístup toho učitele, samozřejmě, že to jestli je to baví nebo nebaví obor. Vztah k tomu oboru, když oni prostě jdou na obor, že jim to nějak zbylo, nebo že rodiče je tlačili. Tak to je taky ten důvod, že nechodí do školy. No a pak máme takový žáky, my jim říkáme „surfaři“, že už jsou třeba na třetí, čtvrté škole. Prostě nemají ten zvyk, chodit do školy nebo vůbec nějak dodržovat režim. Takže to může být patnáctá

škola a oni se to nenaučí stejně. Pak ale se dá předpokládat, že ani nebudou nikdy žádní dobří zaměstnanci.

Pro jaké pohlaví je záškoláctví na střední škole příznačnější? Dá se vydedukovat rozdíl ve specifičnosti záškoláctví podle pohlaví?

No já bych řekla, že holky jsou fikanější. Možná to záškoláctví je tak půl na půl. Možná bych se trošku víc přiklonila k těm holkám, že těch lákadel jakoby jít někam jinam mají možná víc. Ale nebude v tom veliký rozdíl, v těch procentech. Holky jsou rozhodně takové fikanější a vzájemně se dost ovlivňují, když jde ta jedna, no tak dvě půjdou s ní. Kluci jsou takový víc individualisti.

A dokázala byste říct, z jakého důvodu chybí kluci a z jakého holky?

No, tak ty holky chodí po těch nákupech, nebo někde blomcají po obchodech. Kluci zůstanou ležet mnohdy, ale to i ty holky jo. Oni prostě někteří zůstanou ležet, nebo kluci třeba do noci hrají, nebo jsou na facebooku, a pak už ráno nevstanou jo. No a ty holky se tak jdou někde projít.

Setkala jste se za dobu své práce s případem, který Vám až do teď utkvěl v paměti svou specifičností nebo jste měla problém jej vyřešit?

Já jsem se setkala, to je pěkný, my to vždycky říkáme. Byla to tedy Romská rodina, nevím jestli to takhle můžu říct, a byl to chlapec, který ze začátku docela chodil do školy. Pak začali pozdní příchody, postupně se to zhušťovalo ty absence, až jako přestal chodit úplně. To jsme tu ještě měli školního psychologa, tak jsme si ho zavolali a říkáme prosímte jako co blbneš, chodil jsi normálně. A on říká: no jo víte nás je doma osm, my máme jednu místnost a já když mám ráno vstávat a jít na sedmou do školy, tak oni mi nadávají, hází po mě boty. Ze začátku jsem to snášel, no mě už to nebaví. Prostě celá jeho rodina je doma, všichni členové rodiny nepracují, nikam nechodí, nemají žádné povinnosti. On jediný měl původně snahu, nějaké ty povinnosti, ale prostě nezvládl to. Nezvládl tlak rodiny, negativní.

A vyřešili jste tento problém?

Ne, on skončil. Prostě to nedal. Ta rodina ho nepodpořila, naopak, a on to nedal. On řekl: já už na to nemám, no.

Dokázala jste za dobu své práce vše bez problémů vyřešit?

No vše určitě ne a bez problémů určitě taky ne. Ale většinu jako nějakým způsobem vyřešíme, většinou jo. A ty absence, opravdu pozitivní je to, že když se to podchytí včas, promluví se rozumně s tím žákem a k tomu je ještě solidní rodič, který jako má

a chce, prosím tě, musíš udělat školu. Tak já bych řekla, že 50, 60% se nám jakoby zvrávorají a dojde jim to, jo. Oni na těch komisích vždycky slibují, „Ano už budu, už budu“. Ale tak jako jo, 60% určitě vyřešíme velmi dobře. Některým musíme opakovat ty komise a hlídáme, ale někdo se nepovede. Někdo už jde opravdu na tu komisi s tím, jako mě to nebaví a rovnou třeba ukončí. Jako 100% určitě v žádném případě ne, bohužel, ale to je obecně na všech školách problém s docházkou.

Jak postupujete při výskytu záškoláctví?

Tak, právě že hlídáme ty hodiny. My děláme komise, i když je přešvihnutá absence omluvena. Protože my máme jakoby povoleno 30% omluvené absence v prvním, druhém ročníku, ve třetím ročníku pouze 20%, protože to už je opravdu příprava na ty závěrečné zkoušky. Pokud se to ať už omluvená nebo neomluvená blíží k těmto procentům, tak ti učitelé opravdu včas svolají tu komisi. Řekneme si to, vysvětlíme si, někdy zjistíme, že i ty omluvené absence jsou naprosto zbytečné. Protože jako takový, jako asi mě trochu bolí hlava a zůstanu týden doma, ty rodiče to pochopí. Takže my to řešíme opravdu, hlídáme hodiny, máme nastavený procenta a svoláváme ty výchovné komise. V podstatě to všechno bude o tom. Protože my je fakt poctivě vedeme, máme z toho záznamy, takže když je další tak mu ukážeme, ale před měsícem jsme to řešili už jednou. Takže si myslím, že celkem máme takový propracovaný systém, musíme mít.

Jaké výchovné opatření nejčastěji navrhuje a za dobu své práce jste navrhla?

Snížená známka z chování. Výjimečně když už se to opakuje a opravdu to prošvihuje, a víme, že to bude mít efekt, tak podmíněčné vyloučení. Když je to třeba třeták, který už to má za pár měsíců, tak dáme podmíněčné vyloučení a on opravdu. Je to takovej psychologickej aspekt, že oni už ví, že je nad nima ten Damoklův meč a prostě si to pohlídnou. Ale výjimečně, jinak snížená známka z chování.

V jaké situaci či závažnosti kontaktujete rodiče žáků? Už jakoby podle počtu těch neomluvených hodin.

Když se to blíží k těm povoleným procentům těm třiceti nebo dvaceti. Nebo i když to nejde do těch povolených procent, ale je to všechno neomluveno nebo je tam spousta neomluvených hodin. Tehdy kontaktujeme rodiče. Ale jak říkám. Máme tady i učitelky, takové, které jsou prostě jednak i na facebooku, mají emaily na rodiče. Nebo ty rodiče někdy sami vyžadují to, „že kdyby někdy nepřišla do školy hned nám dejte vědět“, takže oni smskují. Je to trošku individuální, někdy můžou psát, volat a rodič to nevezme, nereaguje a nezajímá ho to. Ale to jsou také ojedinělé případy, takže je to různé, ale vždycky když už se to blíží k těm procentům tak se rodič osloví.

A my to děláme i u těch plnoletých žáků, protože prostě máme tu filozofii, že ten žák někde žije, někdo ho živí a někdo se o něj stará. Takže my informujeme ty rodiče, i když je žák plnoletý. Pokud vyloženě nemá napsaný prohlášení: já plnoletý nepřeji si, abyste jakkoliv kontaktovali mého rodiče, nebo třeba rozvedeného rodiče. Pak to tedy respektujeme, musíme respektovat.

S kým spolupracujete při výskytu záškoláctví?

No s žákem, s rodiči, někdy s kurátory, se sociálními pracovníky, když víme a jsme s nimi v kontaktu, tak je zveme na ty komise. Nebo když je to žák třeba z výchovného ústavu, což tady taky máme, tak do deseti. Oni se tedy různě střídají, tak nějaký zástupce nebo dětského domova, nějaký zástupce z té organizace, kde ten žák je umístěný nebo bydlí, nebo žije.

Při jaké závažnosti záškoláctví se obrácíte na odborníky?

No když tam ti odborníci jsou. Jinak na ty odborníky běžně kvůli záškoláctví se neobracíme. Ale pokud víme, že ten žák je v péči kurátora a nebo má nějakého kurátora no tak pak vždycky. Nebo má nějaký dohled sociálního pracovníka, tak pak vždycky. Ale že by jsme sami kvůli tomu, stalo se nám, že jsme tady měli třeba Romské žáky. A to jsme úzce spolupracovali s IQ Roma servisem Brněnským a když jsme věděli, že to bude závažnější jednání, tak jsme přizvali nějakého zástupce té organizace toho IQ Roma servisu nebo DROMU. Ale ojediněle, nebylo to jako běžné.

Musela jste už někdy kontaktovat OSPOD či PČR?

OSPOD ano.

Policii ne?

Policii ne. Policie většinou kontaktuje nás, protože oni neustále chtějí nějaké informace o docházce, o rodičích a tak. Buď je sociálka nebo i policie. Nebo žák se stane nějakým podezřelým nebo svědkem, tak pak nás policie kontaktuje. Ale my sami policii určitě kvůli záškoláctví nevoláme. Ale OSPOD už jsme třeba oznamovali, ale ani to nebylo ve věci úplně záškoláctví. Nebo když víme, že ten OSPOD se už o toho žáka zajímal, tak pak je kontaktujeme.

Kolikrát jste se už musela obrátit na OSPOD?

Jako sama úplně dvakrát asi.

Na koho z odborníků se ještě obracíte kromě OSPODu?

No právě třeba na ty sdružení. Třeba to IQ Roma servis nebo DROM jsme tady měli. A jinak potom tedy ti zástupci výchovných ústavů nebo dětských domovů. Pokud jsou nějak spjatí s tím žákem jo, ale jinak ne.

S kým spolupracuje z vedení školy a koho ve škole máte všechno za odborníky?

Takže já, speciální pedagog, vždycky je přítomen třídní učitel, vždycky je přítomen i mistr odborného výcviku, případně vedoucí učitelka odborného výcviku, a někdy přizveme externě i psychologa. My jsme ho tady měli úplně na plný úvazek. On je v důchodu, nic méně externě spolupracuje, když předpokládáme nějaký problém nebo závažnější právě z toho psychologického hlediska, přizveme i psychologa.

A v jaké situaci se obracíte na psychologa?

Nebývá to úplně třeba záškoláctví, ale pokud třeba tam jsou nějaké známky sebepoškozování. Hodně teda řešíme, míň než záškoláctví, komunikaci na facebooku. Prostě ty děti teda úplně neumí komunikovat, prostě to bývá někdy kyberšikana třeba, tak tam ho přizveme. Nebo když se nám zdá, že je tam nějaká psychická porucha, případně třeba až kontaktujeme psychiatra. Ale to úplně nemůžeme, to musí zase ten rodič nebo žák sám, ale doporučíme kontaktování psychiatra. Také se někdy stane.

Jak často jste v kontaktu s třídním učitelem a kdo se na koho častěji obrací? Jestli Vy na něj nebo on na Vás?

No většinou tady to vyvolává třídní učitel. Protože já 320 žáků, znám jich hodně, ale úplně nevím a tu docházku jejich neznám. Takže vždycky ten, který to iniciuje třídní učitel, který má perfektní přehled. Oni spolu komunikují i s odborným výcvikem takže oni přesně ví ty data, ty hodiny, ty důvody, nebo nedůvody. Takže třídní učitel, kontaktuje většinou a ta komunikace je prostě dennodenně. Oni přijdou, řeknou důvody, svoláme výchovnou komisi, dáme si termín. To vždycky má určitý režim, protože posíláme vlastně výzvu doporučeně na návštěvu té výchovné komise. Takže ono to má i nějaký takový časový rozptyl.

Děláte nějaké preventivní programy na záškoláctví? A jaké to jsou programy?

No na záškoláctví určitě se tomu věnujeme ve všech předmětech, v nějakých třídních hodinách. My máme preventivní programy poměrně hojně tady domluvené s městskou policií Brno Jih, která zahrnuje teda všechny ty patologické jevy včetně záškoláctví. Takže tam určitě. Ale nemůžu říct, že by to bylo jen o záškoláctví, to úplně ta městská policie neřeší, ale zahrnuje. A tady ty záškoláky potkávají

dopoledne, takže oni určitě na to upozorňují taky. Ale jinak, že bychom vyloženě dělali, to ne, to jsou ty rozhovory s těmi žáky. Možná i ty výchovné komise se dají brát jako preventivní, protože se je snažíme dělat včas.

Když policie potká žáka za školou, zavede ho do školy?

To nezavede, to oni ani nemůžou. Oni zaprvé neví. Ale oni řeknou: no my vás tady potkáváme, takže předpokládají, když tady chodí kolem, my víme, že jste z Lomené. To oni ho nemůžou vzít za ruku, to určitě ne. Ale že jsme s nima v úzkém kontaktu, tak mnohdy víme. Ale oni je také samozřejmě neznají jménama a stoprocentně neví, jestli jsou to naši žáci, spíš v rámci nějaké té své besedy je, tak trošku postraší, že to vidí a tak.

Jak často preventivní programy děláte?

My se snažíme, aby všechny třídy těmi preventivními programy prošli. Ale po pravdě ty preventivní programy jsou fakt široce. Ted' třeba plánujeme preventivní programy se sdružením Podané ruce, které budou směřované teda na drogy, nějaké závislosti. A snažíme se, aby každá třída jednou, dvakrát do roka tím nějakým programem prošla.

Děláte preventivní programy jen pro určitou věkovou kategorii nebo pro všechny žáky školy?

Pro všechny.

Kdo všechno se podílí na realizaci preventivních programů pro žáky? A ty od vás z odborníků?

To neděláme, sami si je neděláme. To v rámci výuky a těch občanek a třídních hodina, tak to řešíme. Ale programy nám dělá buď ta městská policie nebo Podané ruce, nebo poradna Sládkova Brno, která je zaměřena na závislosti a patologické jevy.

Vy si o programy řeknete nebo oni Vám je i nabízí?

Oni nabízí, ale musíme je oslovovat, protože oni nabízí všem školám a opravdu třeba ten poradník je strašně velkej. Takže třeba Sládkova Brno od září má naplánované programy až do května, jo. Takže když tam zavoláme pozdě, tak řeknou: už nemáme termín. Ale třeba ta městská policie vyloženě úzce s námi spolupracuje a ty nám je dělají na míru. A to se vždycky domluvíme a opravdu všechny školy, všechny třídy tím projdou. Opravdu se snažíme, ale mají široký záběr, jako tematicky.

V čem vnímáte tu potřebu preventivní program uskutečnit či za jakých okolností jej děláte?

To vyloženě vidíme, že je potřebují, ta potřeba je. Já úplně nerozumím té otázce, v čem vnímáme tu potřebu.

Jestli už to potřebují, nebo teprve chcete, aby to vůbec nevzniklo.

To je právě, jestli to je ta preventivní, preventivní. Nebo už nějaká jakoby aktuální řešení nějaké nastalé situace, jo. Máme i případy, že už jsme konkrétně řešili, že jsme měli důvodné podezření, že se tam nějaké lehké drogy nebo něco vyskytují. Tak to už bylo aktuální řešení, konkrétního stavu té třídy, ale většinou je to ta prevence. Tak ty tři třídy za pololetí projdou, že už vnímáme problém a šíje se to na míru tomu problému, jo.

Vnímáte díky realizaci preventivních programů nějaký posun či výsledky?

Jo, jinak bychom to nedělali. No teda dělali, protože musíme mít i ty čárky samozřejmě, ale ty výsledky, ten posun je opravdu. A když tak aspoň vidíme, že dva měsíce je to takové, že jsou takový zkrotlí, funguje to a tak. A někdy to vydrží i po celou dobu.

A pak už třeba děláte další?

A pak už děláme zase další, ano.

Máte nějaké postupy pro snížení záškoláctví?

No právě asi to hlídání toho záškoláctví, ta motivace jo. Třeba i se snažíme, když vidíme, že nechodí na praxi a oni nám řeknou: mě se to tam nelíbí a já si tam nerozumím s těmi spolužáky. Tak jim třeba nabídneme možnost jiné pracovní skupinky. Že i takhle, prostě kolikrát vyjdeme vstříc. Že když řekne: já tam mám kamarádku, tam bych chodila. Tak pokud to jde, tak i takhle vycházíme vstříc. Ale jinak je to tou prevencí prostě, hlídáme to, pořád do nich hučíme.

Jak vnímáte přístupový systém – čipy, kartičky, turnikety, závory? Myslíte si, že má vliv na eliminaci záškoláctví a je tento vliv pozitivní nebo negativní?

No my tento systém nemáme, a je to i z toho důvodu, že my jsme pracoviště, který je strašně rozptýlený. Některé učebny a tělocvičny jsou v druhé budově, pak tady je něco, chodí na praxi na různá pracoviště, tady do dílen. Prostě ten pohyb je strašně rozptýlený. Já osobně si myslím, že nějaký čipový systém chytrý, by tomu pomohl. Aspoň minimálně tomu, že o velké přestávce, by nechodili kouřit tady někde za bránu a z nich třetina už se do té školy se nevrátí jo. Prostě ten čip by jim neumožnil na ty

delší přestávky opouštět budovu. Takže takový technický nebo fyzický. Jo, já osobně jsem zastánce toho čipového systému i z důvodu bezpečnosti vůbec venku. Nebudu ani připomínat ty kauzy co se kde děli, nebo že někdo cizí jde a prochází se po budově. Takže já si myslím, že to nějaký význam má.

Byla byste třeba ochotna, to na poradě navrhnout?

No to já už jsem navrhla taky, samozřejmě. Ale je to o financích. Také jsme žádali o nějaké dotace, protože po té kauze ve Žďáru, tak nás neustále monitorovali, museli jsme vyplňovat dotazníky a psát zprávy jak máme zabezpečenou školu. Takže jsme psali popravdě, jak máme. Máme tedy vrátnou, která všechno zapisuje, nic méně, když jde nějakých 12-15 žáků naráz a projde s nimi někdo cizí, tak opravdu tam to neuhlídá nikdo. Takže jsme to takhle vypsali, nic nám nepřiklepli. Takže je to o financích. Je to spousta peněz, a jak říkám ty pracoviště máme strašně rozptýlené a musel by to být opravdu hodně chytrý systém, aby to pohlídal. Nebo žáci končí různě ve škole, tak aby určitou skupinku už to pustilo ven, že už má po výuce a určitou třídu to ještě nepustilo. Ale já myslím, že se to dá všechno dneska nějak zajistit, nějakým software, chytrým. No prostě žádali jsme, mluvíme o tom pořád. Jak bude možnost, tak asi něco takového bude. Je to o penězích.

Jak si myslíte, že by se dalo ještě jinak eliminovat záškoláctví? Myslíte si, že se dá eliminovat nebo to bude pořád.

No já si myslím, že to bude pořád. Jako nám chodí, teď máme přijímací řízení a komunikujeme s výchovnými poradci a víme o spoustě už jenom těch přihlášených žáků, ačkoliv jsme je neviděli. Tak nám řeknou: no, tak ta chodí dvakrát do týdne, tak nevíme, jak bude chodit u vás. Prostě už tam to začíná, i když tam se o tom tak veřejně nemluví. Já když kolikrát vidím, na těch vysvědčeních co nám dojdou z osmé, deváté třídy ty počty zameškaných hodin, tak je jasné že už tam to bylo špatně. Akorát že já pak tedy nechápu, kde je ten systém povinné školní docházky, protože v podstatě to stejně nikdo neohlídá a nikdo s tím nic neudělá. Tak když se to nenaučili tam. A spousta rodičů omlouvá všechno. Přijdou nám sem a řeknou: tak mě napište data, které potřebujete omluvit. Oni to prostě paušálně omluví. Tak pak s tímto nenaděláme nic.

Tak to je všechno. Děkuji.

Příloha č. 3 – Výchovná poradkyně C

Jak dlouho pracujete jako výchovný poradce?

Dvacet let.

Jak často řešíte záškoláctví?

Často.

Jako každý den?

Když to chcete vědět úplně přesně. Takže jsme škola, která má zhruba 700 studentů denního studia. A za loňský rok to bylo na úrovni výchovných komisí, 150 výchovných komisí za školní rok. Takže opravdu často. A navíc už ta výchovná komise se dělá tehdy, když už je ta míra absence vysoká, neomluvené jo. Jsou ještě prostě neomluvené absence, že má třeba tři, čtyři neomluvené absence, tak se to řeší na úrovni třídního. Je to u nás velký problém, ta absence.

S jakou nejvážnější formou záškoláctví jste se zatím setkala? Je to podle vyhlášky o omlouvání – kolik měl žák nejvíce neomluvených hodin.

Se všemi formami. U nás je celkem i běžné, že třeba 200 hodin neomluvené absence.

Daří se Vám řešit i tzv. skryté záškoláctví, tzn. že dítě má absenci omluvenu, ale Vy víte, že jeho důvod absence není objektivní?

My to v podstatě ani neřešíme, a já Vám řeknu hned proč. Ten systém školský umožňuje to, že žák do 26 let může studovat. A na každé škole je utvořena skupinka žáků, já jim říkám „recykláti“ která přijde do školy s tím, že ona nechce studovat, ale potřebuje sociální a zdravotní. Zapiše se a my potom u těchto žáků neustále řešíme záškoláctví. A pak už Vám je celkem jedno, jestli je to skryté nebo neskryté, protože oni do školy stejně nechodí. V začátcích si to buď sami, jsou zletilý, nebo rodiče omlouvají, takže podstatě rozdíl rozlišovat skryté a neskryté záškoláctví je v dané situaci celkem zbytečné. Když jsou to takový kluci, kteří přijdou a prostě začínají to zkoušet, protože oni se naučí, že to de, tak ano, tam se to rozlišuje. Ale u těchto kluků, kteří nastupují do prvního ročníku ve svých třídavaceti a mají za sebou pět, šest škol, to už je jasné, že oni nedochází do školy s cílem se vyučit. Oni prostě docházejí s cílem si získat sociální a zdravotní. A my potom musíme dělat různá opatření, začínáme nízkými kázeňskými opatřeními, pak jdeme na důtku ředitele, pak jdeme na podmíněné vyloučení. A než se dopracujeme na podmíněné vyloučení, kdy on se může pořád odvolávat, tak je duben jo. Takže on skončí tím, že neprospěl, neudělal ročník. Ale příští rok, když se nám přihlásí, tak my ho znovu vezmeme, protože nemáme naplněnou kapacitu. Tak to funguje. V těch jako extrémních případech to takto funguje.

A jinak se Vám to tedy daří řešit?

Ano, jinak pakliže jsou to děcka, které prostě zkoušejí jít za školu, tak se to daří, Komunikace s rodiči, pak se to daří. U této specifické skupiny lidí se to nedaří a dařit ani nemůže. Problém je i v tom, že takový někteří ti žáci, který nemají zrovna nejlepší rodinné zázemí, tak se docela rychle učí. Takže oni třeba, když přichází k nám do školy tak, já u těch prváků řeknu: žáci, jsou to dva typy studentů. Studenti, kteří se přišli vyučit a vystudovat a studenti, kteří sem přišli učit a studovat. To jsou ti, kteří prostě nemají cíl, takže asi tak.

Jak jsou žáci ochotni se Vám svěřovat s důvody, proč chodí za školu?

Ochotní jsou velmi. Protože my si je voláme v podstatě, oni tady sedí v té pozici, jako jste vy. My řekneme, že je to mezi námi. Navíc tady máme hrozně šikovného školního psychologa, každou středu dopoledne. Takže jestliže je to pro ně opravdu problém, který chtějí řešit, tak jsou ochotní říct cokoli. Tam žádný problém nevidím.

Jaké jsou nejčastější důvody žáků, že chodí za školu?

Tak nebudu mluvit o těch, o kterých jsem mluvila. Ale jinak je to třeba že si to chtějí zkusit. Vyloženě chtějí zaexperimentovat, jako co to je. Pak je to třeba i to, že se jim prostě nechce do školy. Prostě se jim nechce do školy. Pak je to také to, že se někdy bojí písemky, tak nedojdou do školy. Klidně to může být i někdy, že se vyhýbají některému kantorovi, se kterým se nepohodnou. Těch důvodů je hrozně moc.

A ten problém Vám řeknou a vy to pak řešíte?

Ano to není problém. Oni když už tady jsou, já si myslím, že v tomto je to celkem dost dobrá atmosféra, protože oni vědí, že tady se dost věcí dá vyřešit. Takže oni to třeba řeknou i ve třídě, to oni se nebojí. Protože dejme tomu, že každý průšvih řešení má a oni to tak berou. Oni v podstatě nic netají, tady to neřeší.

Které faktory ovlivňují vznik záškoláctví a jak by se s nimi mohlo pracovat?

Ta skupina prostě, která toho zneužívá tak já si myslím, že to řešení má. Já bych to řešila tak, že bych jim dala jistou možnost, že se na střední škole může opakovat ročník jednou. Že když už to bude třetí, čtvrtá zkouška, která se jim nabízí, tak bude zpoplatněná, prostě aby to nebyla taková výhoda jo. Nějakým způsobem toto omezit, a pokud se týká takových těch experimentátorů s tím záškoláctvím. Záškoláctví podle mě bylo, je a bude a hodně to teda ovlivňuje atmosféra ve škole. A já si myslím, že i když u nás je to obrovské procento vysoké absence, tak řekla bych minimální procento je to těch děcek, kteří prostě začínají a zkouší to. Že opravdu, když máte ve třídě tři recykláty, tak oni Vám udělají neskutečně vysokou absenci. Potom ten pohled

ze školy vypadá, že oni tam mají hrozně vysokou absenci, ale kdyby se odfiltrovali tady tihle ti, tak tady to bude na škole celkem nízký. Oni ty děcka vědí, že když na té škole nejsou, tak pak mají i horší prospěch. Musí si dohánět, takže dokázat jim to, že když není ve škole tak to pocítí tím, že neumí, má škaredé známky. To úplně stačí. Ti, kteří chtějí vystudovat, tohle to je na to úplně motivující. Bohužel pro některé „odpadlíky“ jsou motivující tady ti frajeři, kteří jim řeknou: nechod' tam, pojď semnou. Asi tak to funguje.

Setkala jste se za dobu své práce s případem, který Vám až do teď utkvěl v paměti svou specifičností nebo jste měla problém jej vyřešit?

No utkvělo mě pár případů, které ani tak nesouvisí jako s neomlouvanou absencí. Ale jako s tím, že Vám třeba volá maminka, že je zamčená v kuchyni, vedle v pokoji, je její zfetovaný a zhulený syn, a neví, co s tím má dělat. Tak jsem ji řekla, že může dělat jedině to, že zavolá Policii. A ona samozřejmě prostě odmítla, protože by byla ostuda jo. Takže toto mě utkvělo v paměti, že jsou i takové vztahy v rodině. Samozřejmě ten syn když hulí a dělá tyhle ty excesy, tak také nechodí do školy.

Dokázala jste za dobu své práce vše bez problémů vyřešit?

Myslím si, že problémy vůbec nebyli. Nebyli.

Jak postupujete při výskytu záškoláctví?

No tak my to máme nějakým způsobem specifikované. Máme to šetřené i školním řádem a kázeňskými opatřeními. Takže hodně se sleduje absence, obecně absence. Máme to nastaveno tak, že když má žák 60 hodin absence za půl roku, tak dejme tomu, že to ještě norma, protože si říkáme, že teoreticky může být dva týdny nemocný to je zhruba těch 60 hodin. A co je nad, tak už začínáme sledovat no a potom jako třídní učitelé hlásí a počítají. Většinou ta absence je i v tom, že on má třeba dvě, tři hodiny neomluvené absence, ale to je třeba to, že přijde opakovaně pozdě do hodiny, tak se mu to neomluví. Jinak mají absenci třeba den, nebo dva, tak se to řeší vždycky nějakou domluvou. Obvykle všichniabsentéři, kteří mají neomluvenou absenci, mají konzultaci se školním psychologem, a potom je to nastaveno, specificky jsme si to nastavili na poměry naší školy. Takže když má 10 hodin neomluvené absence, tak má důtku třídního učitele, když má 20 hodin, tak má další kázeňské opatření a snížený stupeň z chování, když má nad 30 hodin, tak už je to výchovná komise, ředitelská důtku a z chování neuspokojivé, tak nějak se to snažíme. A každý měsíc se píše, máme takový zvláštní sešit na studijním oddělení. Vyučující píší jakoby nebezpečí absence, nebo jak to říct, prostě píší tam žáky, kteří mají nějaký exces v absenci. Bud' má vysokou absenci, nebo má podezření na neomluvenou absenci. Takže to máme tímto

způsobem podchycené. Na každé pedagogické radě, ať už čtvrtletní nebo pololetní se dělá přehled prostě absence za třídu, píše neomluvené absence na třídu, absence na žáka, větší neomluvená absence na žáka. Takže o tom máme přehled, kdo kolik má absence.

Jaké výchovné opatření nejčastěji navrhuje a za dobu své práce jste navrhla? No takže to jsem Vám v podstatě řekla, když jsem hovořila o těch 150ti výchovných komisích. Tak to jsou všechno komise, kde už tam ta absence je víc jak 30 hodin a je to na důtku ředitele školy, nebo na podmíněčné vyloučení. Říkám takovou tu nižší, kde se to řeší dvojkou z chování, si to řeší už třídní učitel. Ale jak už to přejde určitou míru i když nemusí. Tady klidně může být třídní učitel, když tomu klukovi dáme třeba dvě hodiny absence, tak my si ho zavoláme k pohovoru a řekneme: ty když takhle budeš pokračovat, tak to bude vypadat takto. Čili někdy to sfoukneme tím individuálním pohovorem, takovou jakoby prevencí.

Dokázala jste vše vyřešit, nebo jste museli i žáka vyloučit? Jistě, jako těch silných případů je. To jsou ti, kteří teda se tu objeví za to pololetí třeba dva dny a to se jim potom píše doporučený dopis. Prosí se, ať se dostaví do školy a vrcholí to tím, že se jim napíše prostě dopis, že jelikož jste se nedostavili tolik a tolik dnů do školy a neomluvili jste se, považujeme vaše studium za ukončené. Takže my ten poměr studijní můžeme ukončit tímto způsobem, tím dopisem. Což řešíme velice často, protože na to on se nemůže odvolat, když se nám podaří ho odchytnout, že on není 5 dnů ve škole a nám se to málo kdy podaří. Protože tihle ti cílení absentéři, oni vědí, že když nebudou 5 dnů ve škole a přijdou třeba jenom do tělocviku, tak přerušili termín jo. Takže my v podstatě je chytáme jak rybáři ryby a někdy nahodíme udičku a zbytečně. On má termín, kdy musí přijít do školy a on přijde a přeruší to třeba jen třema hodinami. A už nemáme ten souvislý termín, kdy by spadl do toho, že ho můžeme vyloučit na ten výhružný dopis. Využívají možnosti.

V jaké situaci či závažnosti kontaktujete rodiče žáků? Už při jakém počtu neomluvených hodin?

Když se jedná o nezletilé samozřejmě, tak rodiče upozorňujeme, že máme neomluvenou absenci. Rodiče upozorňujeme telefonicky nebo emailem. Když nereaguje, tak se mu pošle dopis, pozve se do školy a vždycky se ta absence řeší u mladistvých, minimálně konzultací s rodiči a když ty rodiče nepřijdou, tak tedy informaci dostanou od třídního. V té absenci je hrozně složité i to, že ze zákona se zletilý mohou omlouvat a nezletilý omlouvají rodiče a ti rodiče jsou v současné době také velmi poučení. Takže my máme i takovou klauzuli, že když se třídnímu zdá, že

množství absence, kterou omlouvá rodič je velká, takže budeme vyžadovat omlouvání na základě lékařského vyjádření. My si to nemůžeme dovolit, je to jako náš zásah do školního řádu. Tak potom my jdeme, ale pak je problém když je rodič poučený tak ví, že na to nemáme právo, tak končíme. A pak často lékaři odmítají dát na omluvný list potvrzení, že byl žák nemocen, takže ten rodič potom přijde, ale mě to doktor nechce dát.

Jsou tedy doktoři, kteří si dávají pozor na záškoláctví?

Ano, jsou doktoři. A i když jim zavoláme, nebo my ty žáky vybavíme dopisem, že v rámci prevence proti neomlouvané absenci, absentérství je prosíme, aby to dávali, tak někdy na to ani nezareagují. Tam se na tom spolu podílí X faktorů, které tu práci prostě stěžuje. Takže já Vám můžu klidně ukázat omluvný list. To je zletilý žák, a když se podíváte na ty způsoby toho omlouvání, tak je to úsměvné že. Ale jak mu dokážete, že lže. Takže tomuhle žákovi už jsem řekla, byť je zletilý, že žádnou jinou absenci neomluvím, než že tam bude lékařské vyjádření. Ale já nemůžu udělat to, že když nepřijde dvě hodiny do školy, že přijde pozdě, že mu to neomluvím, to nejde. Je to trošičku boj s větrnými mlýny. A navíc toto je chlapec, který je specifický, on je u nás na škole nový. On sem přišel z jiné školy, on měl těžký úraz, v podstatě má z ruky pahýl a nevidí na jedno oko, protože mu bouchla světlice. Předtím, než se mu to stalo, tak byl na původní škole problémový žák a absentér. Jakmile se mu to stalo, tak rok marodil, přišel sem do školy a půl roku sekal latinu a teď začíná dělat tady tohle to. Takže jakoby opakuje to, co už kdysi zkoušel. Já jsem ve spojení s maminkou. Maminka je prostě šťastná, klukovi se na nové škole líbí, zařadil se, ale začínáme být nešťastní. Já tomu říkám, že začíná „klouzat“, už to zase začíná zkoušet, kam až to půjde. Kdybych já mu to neomluvila, tak on by si stěžoval. Já mu to musím opravdu omluvit, on se prostě omluvil na papíře a je zletilý, co s tím chcete dělat. A ještě to donesl zavčas. Někdy je ten kantor opravdu bezmocný a mnohdy se vůbec nedivím, že se to prostě u toho kantora mění jen v takovou rutinu. Protože než on by řešil složité stížnosti rodičů na to, že mu neomluvil něco, co měl omluvit, tak on rezignuje, ten kantor. Já říkám, já to vidím z hlediska zkušeností, ono je to hrozně složité. Protože dnes přicházejí děcka na školu nemotivované, jim je to jedno, oni nechtějí studovat. Ale jestli je to takové dítě, které trošku chce studovat, tak jediný moment je to, dokázat mu, že když není ve škole, tak má problém, nestíhá. Jenomže tady je 80% žáků, kterým je to jedno. Takže to fakt nevíte co s tím, aby se trošku vzpamatovali.

S kým spolupracujete při výskytu záškoláctví?

Kurátoři, školní psycholog, třídní učitel, „lékaři“. Někteří lékaři nám jdou na ruku, že ochotně třeba i řeknou. A my to máme třeba i tak, že dokonce i ověřujeme razítka,

protože v současné době není problém si udělat razítka. Takže mnozí třídní prostě mají doporučení, že když se jim absence nezdá, tak prostě ověřujeme i toho lékaře. Prosíme pěkně, byl byste tak laskav, zdá se nám podezřelý, je tady moc vašich razítek, je tohle to Váš klient. Samozřejmě ten lékař může odmítnout, neřekne. Ale někdy se nám stane, že i takto odhalíme tu skrytou absenci, která je orazítkovaná a je v pořádku. Prostě kluci nemají problém si udělat falešná razítka, když chtějí a to potom trvá nějakou dobu, než to odhalíme. Když se podíváte na ten omluvný list a vidíte tam nějaké podivné razítko. To bych Vám mohla povídat, jakým způsobem se omlouvají. Oni jsou schopní si třeba vyrobit i falešné parte na úmrtí v rodině a omlouvají se s tím, že jdou jako na pohřeb. A to jsou jako i takové příčiny, když ten člověk už je starý a potom na ten pohřeb jde. Tak mě se jednou nezdálo jedno parte, říkám: jako že by bylo nějaké nové krematorium, tady někde v okolí? Pak si je na to zavoláte a zjistíte si, že je to krematorium pro zvířata třeba jo. Takže někdy je to tady celkem veselý, když se dopátráte, čím se ten žák omlouvá. To by ale musel být kantor Poirot kolikrát, protože oni jsou hrozně vynalézaví a samozřejmě když vy máte třiceti tří hlavou třídu problémovou, no tak pak jak je máte v pořádku zvládat.

Při jaké závažnosti záškoláctví se obracíte na odborníky?

No kdykoliv, kdykoliv když už je to u nás krize, tak my neuděláme žádný závěr v okamžiku, že bychom to nekonzultovali s odborníkem. Takže vždycky to jde přes psychologa, velice často to jde přes kurátora, protože většinou tyhle ty problémové děti jsou už samozřejmě pod nějakou kuratelou. Takže někdy v podstatě i s dětskými psychiatry to řešíme, odesíláme k vyšetření. Jenomže zase to my můžeme dát doporučeně a záleží na tom, jestli ten rodič vůbec je takový jakože se neurazí a jde. Takže už máme minimálně dvojí i trojí zkušenost i s dětským psychiatrem, který to řeší.

A když je tam pošlete, máte zpětnou odezvu, že tam šly?

Samozřejmě, říká se tomu, třeba když jsou to kurátoři tzv. případové komise. Takže pravidelně jednou za čtvrt roka se sejde na sociálce nějaké městské části případová komise. Tam je kurátor, je tam rodič, zástupce školy a ta zpětná vazba je. Máme také spolupráci se SPC. Čili doporučujeme rodičům, buď ambulantní péči ve SPC na Veslařské. Třeba s tím máme vynikající spolupráci. X žáků našich je díky nám jejich klienty a buď ambulantními, že tam docházejí jenom ambulantně a nebo jsou tam na pobytu třeba tříměsíčním. To SPC na Veslařské, tam nám hodně vycházejí vstříc.

Jak často jste v kontaktu s třídním učitelem a kdo se na koho častěji obrací?

To ani nejde říct. V podstatě my jsme tady pracoviště, kdykoliv oni potřebují, přijdou jakkoliv a my tady máme asi dvaadvacet tříd. Jsme tady 2 výchovní poradci, máme rozdělené třídy, prostě tak, že jich máme každý 11 a 11. A kdykoliv cokoliv se děje, tak jsme v kontaktu s těmi třídními učiteli. Tady je ten typ školy takový, že nejde nekontakt jo, to nejde. V podstatě pořád musíte kontaktovat. A většinou si ty třídy rozdělujeme tak, že v kterých učíme, tak ji máme jakoby pod kuratelou, ale jsou některé třídy, kde vůbec neučím, tak si je rozdělíme. Prostě s komunikací tady opravdu není problém, dělám si záznamy a opravdu ten přehled je. Takhle, nemůže se nám stát, že nám někdo propadne mezi prsty, že třeba dva měsíce chodí za školu a my o tom nevíme, to se tady nestane. Můžete se stát, že chodí týden, čtrnáct dnů za školu než se na to přijde, že tam něco nehraje. Jako třeba falešná omluvenka jo, to se může stát. Pak se to řeší okamžitě, volají se rodiče, když je to nezletilec, nebo se to řeší s tím zletilým.

Musela jste už někdy kontaktovat OSPOD či PČR?

Ano, stává se.

Kolikrát jste se už musela obrátit na OSPOD a PČR a za jakých okolností?

Ten OSPOD je takový, když ta situace je neřešitelná a i s rodiči, tak jim doporučíme OSPOD. Někdy v zoufalství jim i vyhrožujeme, i když v podstatě lžeme, protože říkáme žákům, pakliže nechodíš do školy, tak po určitém počtu hodin já nahlásím na OSPOD, že tvoje rodiče nejsou schopni, tě dostat do školy. A pak to bude hrozně nepříjemné, protože bude k Vám přidělen pan kurátor, půjdou do rodiny a budou zjišťovat proč. Tak někdy to zafunguje, jakože se to děcko polepší. Když je to zletilý žák, tak říkám totéž, ty jsi zletilý, já nebudu volat na OSPOD, ale budu tě oznamovat přímo Policii ČR. Což jsme dvakrát udělali. Jednou se ta policie zajímala o toho zletilého, jednou nám řekla, že prostě nám to nepřísluší, takto to řešit, to byla policie z Blanska. No a několikrát, i když máme výchovné komise, tak do závěru napíšeme: pakliže se situace nezlepší, podáme hlášení dle zákona na OSPOD. Jako neuděláme to tak, že bych je nahlásila na OSPOD bez varování, vždycky ten rodič je upozorněn, že pakliže se docházka nezlepší, oznámíme to na OSPOD.

Na Policii jste řekla 2x a kolikrát tak na OSPOD?

Ono je to hrozně složité, protože těch dětí je hodně a já bych řekla, že minimálně 5x do roka se nám to stane, není to výjimečné, asi tak. Máme přehledy, kdo pod který prostě ten OSPOD spadá, máme přímé linky, takže není to problém.

Na koho z odborníků se ještě obracíte kromě OSPOD či PČR?

Tak jsem říkala, někdy je to i ten dětský psychiatr, psycholog. Máme třeba spolupráci i hodně tady s Občanským sdružením Likusák na Vinohradech, to jsou takový jako terénní pracovníci. Oni nám sem i chodí.

Děláte nějaké preventivní programy na záškoláctví? A jaké to jsou programy?

Preventivních programů máme hodně. Máme spolupráci se Sládkovou, takže jednak když se nám to záškoláctví v nějaké třídě rozjede, tak je tam zavoláme na speciální program pro třídy. No a jinak ty preventivní programy, mají širší spektrum, ale vždycky jsou součástí každého a třeba i toho záškoláctví, ale abychom to specifikovali jako preventivně, jako jenom na záškoláctví, tak to asi není.

Jak často preventivní programy děláte?

No my máme v rámci MPP vypracovaný takový plán, že každý ročník projde minimálně jedním typem preventivní práce. Takže třeba vymyslím si, bych se musela podívat, abych byla úplně přesná. Prvákům zajistíme nějakou protidrogovou prevenci. Druháci jak se mají chovat v dopravě, jako motocyklisté když řídí. Třetáci třeba mají prevenci zaměřenou na zdraví třeba tím, že darují krev. Čili v každém ročníku plošně máme minimálně jednou za rok nějakou preventivní praxi. A potom co se naskytne, že když je nějaká zajímavá prevence. Třeba jsme tady měli opakovaně nějakého Josefa Patoče, to byl člověk, který byl ve vězení, byl zatčený za gamblerství, takže jsme ho využívali jako prevenci proti gamblerství. Byl tady dvakrát. Prostě co se naskytne tak děláme. Je to v rámci plánu MPP, minimálního preventivního programu.

Říkáte si o preventivní programy sami nebo Vám jsou nabízeny?

My v podstatě některé máme takové, se kterými jsme spokojeny. Takže každý rok třeba s nadací Podané ruce. Ale když se něco zajímavého objeví, tak využíváme nabídek. A nemáme problém, pakliže je to prevence. Nepřeháníme to, ono se to pak přejí, ale nemáme problém tu preventivní praxi nějakou jako získat pro ty děti. Lanové centrum třeba, některé mají i třeba za odměnu ty třídy jo. Třeba s životním prostředím také děláme. Prostě všeobecně prevenci, nejenom záškoláctví, drogy ale všeobecně. Třeba i ekologická prevence, třeba vybíráme peníze, my tomu říkáme na zvířátka, takže děcka přispívají na krmení do ZOO, pak třída, která dá nejvíc tak pak jde do ZOO. Ta prevence je tu bych řekla velice v širokém spektru, není jenom specificky na drogy třeba.

Děláte preventivní programy jen pro určitou věkovou kategorii nebo pro všechny žáky školy?

Jo jak už jsem říkala. Pro všechny žáky školy a dokonce i kantory. Děláme prevenci pro kantory.

Kdo všechno se podílí na realizaci preventivních programů pro žáky?

No tak řídí se to odsud z toho výchovného pracoviště, to se podělíme s kolegou. My to máme zástupné, my děláme i výchovného poradce i metodika prevence, čili jako i když je někdo nemocný. My třeba děláme i charitu, což považujeme za hrozně důležité, že třeba se děcka účastní Světlušky, děcka se účastní květinového dne, darujeme krev. Třeba teď momentálně pracujeme i s různými teda sdruženími. Nám fond Cyrus poslal, že děcka budou rozprodávat náramky, vybírá se na nějakého chlapce, který je po autonehodě na vozíčku. Děláme toho řekla bych, někdy že až příliš moc. Ale je také pravda, že děcka to dělají, nemám problém, když řeknu, že potřebuji pět dvojic, aby rozprodávali, a přihlásí se. A řídí se to odsud z toho pracoviště výchovných poradců a metodiků prevence. Ale samozřejmě prostě jsou pověření i třídní, který si domluví nějakou akci. Třeba jdou na prohlídku do spalovny, což pro nás je i třeba prevence z hlediska výchovy k životnímu prostředí, čili není to nějak omezeno, specifikováno.

Děláte programy, když už vznikne problém?

Jednak v tom Káčku jsou i preventivní programy, ale když vznikne problém, tak cíleně uděláme program.

Vnímáte díky realizaci preventivních programů nějaký posun či výsledky?

No třeba jsme přehodnotili prevenci v rámci drog. Protože ty děcka dnes už jsou úplně jinak vzdělaní a poučení než tomu bylo dříve. Tak někdy se nám zdá, že ta drogová prevence je celkem jakoby i zbytečná. Ale my u těch Podaných rukou máme tu prevenci, kdy oni tam absolvují program, kde jsou pozváni vyléčení drogově závislí. A to je pokaždý rok někdo jiný a nějaká jiná životní zkušenost a to ty děcka zajímá. Je už nezajímá jako to je mariána, to je hašíš, to oni většinou už vědí a znají, ale tady tyhle ty praktické zkušenosti, to se jim líbí a takové programy my vybíráme.

Jak mohou dopadnout?

Ano, jak můžou dopadnout a jestli to má nějaký posun nebo nemá, já to nedokážu odhadnout, protože to se projevuje většinou, když to děcko ve škole není. Jestli si vezme ponaučení nebo ne. Ale třeba tady nemáme téměř žádnou zkušenost s tím, že by byl někdo opilý jako ve škole, jakoby že by přišel. Jako výjimečně někdy se stane.

Ale na to jaká je to skladba žáků bych řekla, že se to drží, tak nějak v míře snesitelnosti.

A preventivní program na záškoláctví má nějaké výsledky?

No, tak my to sledujeme a to hrozně záleží na skladně těch žáků. Když v ten rok přijde dvacet, pětadvacet žáků na školu, kteří prostě z jiných škol odcházeli z tohoto důvodu, tak my to nepoznáme. My ten přehled máme, procento absence, ale nedokážeme posoudit obecně, jestli je to lepší nebo horší, protože ty kritéria jsou hrozně těžko nastavitelné. Nám se třeba zdá, že poslední dva roky prváci jsou lepší než kdykoliv jindy. Ale stačí prostě v té jedné třídě jako dva špatní a ta třída i když je dobrá, tak má ten statistický údaj špatný, protože tam má ty dva, kteří nechodí, ale jinak ta třída dobrá. Ony ty děcka v podstatě v té třídě ty absentéry ani neznají, ale počet absencí narůstá neskutečně, protože žák X, Y je žákem tady té třídy. Čili jako posoudit to de jen pocitově a pocitově máme pocit, že je to lepší jo. Že kdybychom ty akce nedělali, tak to určitě bude někde úplně jinde.

Jak si myslíte, že by se dalo eliminovat záškoláctví?

Nedalo, na tomto typu školy nedalo. Já jsem učila třeba i 10 let na Gymplu, tam to nebyl problém, protože to děcko se chtělo naučit a vědělo, že když do té hodiny nepřijde, tak prostě bude mít problém, že to nepochopí a nenaučí se. Ale tady na našem typu školy prostě je ať nejsem moc zlá, asi 60% děcek, které škola nezajímá.

Takže tam není motivace?

Ano, oni absolutně nemají motivaci a jim je úplně jedno jestli dostanou dvojku z chování, trojku z chování nebo podmíněčné vyloučení. Jo, možná to podmíněčné vyloučení je pro ně pozor, protože by ztratil tu výhodu. Odešel by ze školy a sociální, zdravotní je v nenávratnu. Tak to je možná jediný motiv, ale pakliže je děcko nemotivované, tak jim prostě je to úplně jedno. Jim je to absolutně jedno jako co dělají a co z toho bude. Oni prostě příští rok půjdou na jinou školu no a co, asi tak. Jo tak ta práce je pak hrozně složitá.

Máte nějaké postupy pro snížení záškoláctví?

To jsem Vám celkem řekla. Snažíme se, ale prostě, já kdybych chtěla být záškolák v našem systému školství, tak to skvěle vydržím do šestadvaceti let, v pohodě. Vydržím, protože už o té práci svědčí to, že v prvním ročníku 20ti letý žák je celkem běžně. Kde si byl dosud: Tam a tam. Proč jsi to neudělal: protože jsem nechodil do školy. Budeš chodit: jo budu. A máte ho tu rok či dva a pak ho vyhodíte a tento problém sesunete na jinou školu, která ho vezme. Nám se už tady staly takové

případy, že jsme řekli, že toho žáka nebudeme brát, protože jsou s ním obrovské problémy. Byl tu dva roky, panu ředitelovi jsme i jako z výchovných komisí i z pedagogické rady, že nedoporučujeme opakování, ale je-li na naší škole tzv. volná kapacita, tak vy nemůžete toho žáka odmítnout. Když k vám jde po druhé, po třetí, vy ho nemůžete odmítnout, ne to nejde. My ho zase musíme vzít, ten problém si znovu posuneme do toho čistého prvního ročníku, protože ho tam máme a teď ho tři čtvrtě roku řešíme. Pak to skončí obvykle tak, že on nedostane známky nebo je někdy v dubnu vyhozený z té školy. A kolotoč se točí dál, konec to nemá. Když to není on, tak přijde zrovna takový někde jinde, odněkud z jiné školy.

Jak vnímáte přístupový systém – čipy, kartičky, turnikety, závory? Myslíte si, že má vliv na eliminaci záškoláctví a je tento vliv pozitivní nebo negativní?

No my tady čipy nemáme, my tady máme opatření ze zákona, které muselo posílit tu ostrahu do školy. Přichází a nepřichází a já si myslím, že ten vliv jako za dané situace, ten vliv není žádný. Co ten čip dokazuje, že to děcko přišlo nebo nepřišlo do školy. Ale my víme, když nepřijde do školy, že nepřijde do školy bez čipu. My víme, my máme přehled. I kdyby byl žák sledovaný sedmi čipy, já nevidím přínos v tom, že se sníží záškoláctví. Protože my o nich máme přehled, my víme, kdy není, a nebo je ve škole. My to zapíšeme jednak do klasické papírové třídní knihy, zapíšeme to také do elektronické třídní knihy. Kantor má povinnost napsat, jestli je děcko přítomno nebo nepřítomno. Čili já nevidím jaksi posun v tom, že je očipujeme a sníží se absence. To si myslím, aspoň u nás by to nemělo smysl, nevím jak někde jinde.

Tak jo, děkuji.

Příloha č. 4 – Výchovná poradkyně D

Jak dlouho pracujete jako výchovný poradce?

Rok a půl.

Jak často řešíte záškoláctví?

Jako z pozice výchovného poradce, tak asi jednou za měsíc.

S jakou nejvážnější formou záškoláctví jste se zatím setkala? Je to podle vyhlášky o omlouvání – kolik měl žák nejvíce neomluvených hodin.

No, tak to nevím. Ty jo, tak to jediný nevím. Řádově víc desítek. Třeba osmdesát.

Daří se Vám řešit i tzv. skryté záškoláctví, tzn. že dítě má absenci omluvenu, ale Vy víte, že jeho důvod absence není objektivní?

No snažíme se to řešit v případě, že třeba nám připadá, že potvrzení od lékaře, není potvrzení od lékaře. Ale zas, že bysme šli nějak až tak, že když si sežene správné potvrzení od lékaře, že bysme zkoumali, nebo nějak vyslýchali toho lékaře, který mu to napsal dobrovolně, tak to určitě ne. Nebo v případě, že mu to omluví rodiče tak, pokud má malou absenci, tak to většinou taky nikdo nezkontroluje, jestli ho ti rodiče omluvili jako oprávněně nebo neoprávněně.

Vzpomněla byste si na nějaký případ skrytého záškoláctví, který Vám utkvěl v paměti a jak byl tento případ vyřešen?

No z té nejčastější doby asi ne, protože většinou ti žáci, já jsem ještě výchovná poradkyně pro čtvrté ročníky. Takže řeším čtvrté ročníky a oni jsou většinou dospělí. A když už potom dojde na nějaké řešení, tak ke mně se dostanou až ty situace, kdy už mají nařízené omluvenky od lékaře, nebo nějakého úřadu. Tak pak už řešíme jenom nějaké tady ty omluvenky a oni je teda buď donesou, nebo nedonesou. A já jsem teď v poslední době řešila, spíš situace kdy je nedonesli. Takže to bylo vlastně jasné, ani to nebylo nijak moc skryté, prostě to byla neomluvená absence. Nevzpomenou si teďka.

Jak jsou žáci ochotni se Vám svěřovat s důvody, proč chodí za školu?

Pokud je to mimo nějaký záznam třeba ve třídě, jako učitelka se dozvím ledasco. Pokud by to bylo tady na jednání výchovné komise, tak asi, jak kdo. No měli jsme tady chlapce, který tvrdil, že přece chodí na brigádu, a že brigáda je dostatečný důvod a nechápal, že brigáda není důvodné chození do školy. Takže ten vůbec neměl problém. Spíš měl problém s tím, že by jako nějak dodržoval nějaká pravidla tady. Myslím si, že se nakonec dozvíme skoro všechno. U těch vážnějších jako vážnějších situací, že to ti spolužáci nakonec spíš řeknou, kde byl ten dotyčný žák. No taky, taky někdy.

Jaké jsou nejčastější důvody žáků, že chodí za školu?

No vzpomínám si tady důvod, že byl právě to, že my tady máme takovou situaci, že ty některé obory už mají vyučené žáky. Oni po třech letech jsou vyučeni a čtvrtý rok si dělají maturitu. A oni ve chvílích, kdy jsou vyučeni, tak už můžou docela chodit na kvalitní brigády. A někdy se nám stává, že právě začnou pracovat a snaží se udržet jako co nejdýl status studenta. A v podstatě je to taková hra na kočku a na myš, jak my dlouho jako odolám. A buď je přinutíme chodit do té školy, nebo oni prostě budou chodit dál do té práce. Já nevím, co jste se ptala?

Jaké jsou nejčastější důvody.

Nejčastější důvody. Takže ta práce dost často, že vlastně dost často je to u těch co už ani tak nemíní dostudovat, chtějí pracovat a ještě chvíli chtějí mít ty výhody, třeba ty nižší daně. Nebo chtějí dostudovat, ale chtějí zároveň u toho pracovat a nevadí jim občas jako chybět kvůli té práci. A teď u toho velkého záškoláctví jsme nedávno měli případ, kdy prostě ten chlapec byl ze školy nějak vystresovaný. Ani nevím, jestli je to ještě záškoláctví. Kdy vlastně mu byl nepříjemný, nějaký pedagog. A v případě, že by měl mít nějaké zkoušení, tak i třeba i u jiných lidí. Prostě v případě nějakého stresu, tak radši zvolil to, že do té školy nejde. Ale já jsem se právě nedávno o tom bavila jako třídní učitelka se svou třídou a ta mě říká, no, tak já jsem šel třeba na ryby, nebo tak. Jakože je hezký den a nepřijde.

Jak pracujete se žáky, aby k Vám měli důvěru a svěřili se Vám?

Aha, to já nevím. Ale já si myslím, že asi ke mně dost často mají důvěru a svěřují se mi, ale nevím proč. Asi že jako je беру rovnoprávně, nebo nesnažím se moc na ně působit z pozice síly. Jako já samozřejmě jsem učitel a výchovná poradkyně, takže tam ta síla nějaká je, mám převahu, prostě nezaslouženou. Ale myslím si, že docela se mi svěřují. Že jako mi řeknou i třeba co bych kolikrát nechtěla slyšet že. Ale nevím čím to je teda, nijak na tom nepracuju.

Které faktory ovlivňují vznik záškoláctví a jak by se s nimi mohlo pracovat?

No já si myslím, že hodně to záleží i na rodině jak moc vlastně ti rodiče jsou tolerantní vůbec k nějakému, nějaké formě záškoláctví. Jestli řeknou, já ti tady poslední dvě hodiny omluvím a pojedeme k babičce dřív, a nebo jestli prostě trvají důsledně na té školní docházce. To si myslím, že je důležitý faktor, ta rodina. Dokonce znám z takového soukromého sledování, mám pocit, že skoro všichni záškoláci jsou z rozvedených rodin, že málo kdy se najde nějaký úplně ojediněle, co by měl tu rodinu kompletní. Nevím jestli to s tím souvisí, nebo jestli už je tolik rozvedených rodin, že vlastně to tam padlo náhodou, ale to určitě. Další faktor, možná horší prospěch, ale tam je to těžké určit jestli je ten horší prospěch důsledkem nebo příčinou. To je těžko říct. Pak mám pocit, že je to i tím co jsem Vám popisovala. Že u nás v některých těch oborech už mají výuční list, takže už vlastně i kdyby skončili ty děti, tak že mají nějaké vzdělání jiné než základní. Takže možná úplně ta motivace jako chodit do té školy a všechno to dodržovat, že jako tam není. Navíc si teda teď nevzpomenu teda.

Jak si myslíte, že by se s tím dalo pracovat?

No to právě nevím, jak by se s tím dalo pracovat. Já jsem teďka nedávno přišla na nějaký nový nápad, ale to mám ještě ve stádiu jako v plenkách. Takže spíš my

obyčejně pracujeme s tím, že se snažíme evidovat tu absenci. Důsledně jako sledovat kdo jakou absenci má. Tím, že máme elektronickou třídní knihu, tak vlastně to jde docela snadno. A já si myslím, že hodně důležité je mít kontakt s těmi rodiči, domlouvat se s rodiči a v případě prvních náznaků nějakého záškoláctví to okamžitě nějak řešit. Ať už teda úředně třeba nějakou tou důtkou, nebo tím, že vyžadujeme potvrzení od lékaře, ale hlavně jakože okamžitě dáváme zprávu rodičům. Je to teda víc práce, pořád sledovat kdo je kdy ve škole, ale myslím si, že se to docela vyplatí. Že někdy pokud je vidět, že spolupracují, tak se to dá ještě zpravit. A asi jako jednat opravdu okamžitě, jo a vytrvat. Ale my tady máme spoustu takových úředních postupů, jakože výchovných opatření. Tam nejsem si úplně jistá tou účinností. Nejúčinnější je podmíněné vyloučení, to už je pak hodně účinné, tam už to vede buď k ráznému konci, nebo k rázné nápravě. No a nedávno jsem právě četla o nějakých těch smlouvách, nevím jak se to jmenuje přesně. Jakože si člověk udělá smlouvu s žáky a jejich rodiči. A my tady děláme možná něco podobného, záleží na tom, jak kdo formálně z těch třídních učitelů. Že my máme takové jednání s tím žákem a tam většinou píšeme, jakože co se děje a jaký je cíl a jaký jsou případně nějaký ty důsledky. A tady v těch, nevím jak se to jmenovalo. Jakoby smlouvách, tak tam se mi líbilo, že tam bylo jako i napsaný co mají udělat učitelé, jak k tomu mají přispět žáci a jak to situaci mají řešit rodiče. A dávali si takové nějaké drobné úkoly a to my připadlo, jako velice zajímavý nápad, ale nevím, ještě jsme to nezkoušeli. Ale rozhodně komunikace s rodiči a i s tím dotyčným prostě žákem samozřejmě, na prvním místě.

Pro jaké pohlaví je záškoláctví na střední škole příznačnější? Dá se vydedukovat rozdíl ve specifičnosti záškoláctví podle pohlaví?

No u nás dost těžko, protože máme jednu třídu holčičí a asi devět tříd chlapeckých. Takže to nedokážu říct, vůbec. Ještě navíc s těma dívčíma třídama nepřijdu vůbec do styku. Takže tam buď nejsou žádné vážnější formy, nebo ti třídní učitelé se na mě neobracejí. Takže, těžko říct.

Dokázala byste říct, za jakých okolností chybí chlapci a za jakých okolností dívky? No o těch dívkách nevím v podstatě téměř vůbec nic. Ne takhle to rozlišit nedokážu, prostě stejně to co jsem řekla.

Setkala jste se za dobu své práce s případem, který Vám až do teď utkvěl v paměti nebo jste měla problém jej vyřešit?

Nevím co je to problémy, vyřešit. U nás tady na téhle střední škole se to řeší většinou, že když je ten problém hodně velký, co se týče záškoláctví, tak ten člověk prostě odejde. Jo, takže stává se mi, že něco mě víc trápí, ale to je v případě, že já hodně

špatně snáším, když někdo lže a hodně podvádí. A v případě že ten dotyčný je hodně velký podvodník ten žák teda většinou, nebo když ho ještě podpoří nějaký podvodný rodič, tak to my dělá velký problémy. To špatně snáším. Ale u nás je to takový dost, že se snažíme tady ty děti udržet, snažíme se, aby chodili, snažíme se, aby prostě prospívali. Ale když to nejde, tak to nejde.

Dokázala jste za dobu své práce vše bez problémů vyřešit?

Asi ano.

Jestli jste je už musela vyloučit?

Aha takhle. No tak to máme. Měla jsem třeba tento rok, mám dvě podmíněčné vyloučení jo. Ale tady fakt ony už jsou ty děti dospělý, spíš je to do jistý míry jejich volba, že do té školy nechodí. Když je mu dvacet, tak už nemáme nějaký špatný svědomí. Takhle, ještě jsme nikoho nevyloučili, jenom mají podmínku tak. Za dobu mé práce jsem nikoho nevyloučila tak. Bud' odešel sám, nebo to nezvládl.

Jak postupujete při výskytu záškoláctví?

Tak obecně. První kdo to nějak zjistí, bývá třídní učitel. Takže třídní učitel v případě, že má pocit, že je tam nebezpečí záškoláctví, tak se domluví s žákem, domluví se s rodiči a vyžaduje od nich potvrzení od lékaře. Bud' na absenci delší než tři dny nebo může i na tu úplně jakoukoliv absenci. Potom když žák dál chybí, tak samozřejmě zase kontaktuje rodiče, domluví se s žákem popřípadě, pokud má nějaké neomluvené hodiny, tak následuje nějaké výchovné opatření. V podstatě nějaká důtka, když je to asi ty hodnoty, přesně si teda nepamatuju sem si nevzala školní řád. Ale nějaká menší absence řádově několik hodin, tak je to důtka třídního učitele, když je to asi do deseti, tak je to důtka ředitele školy. V případě, že se to dál opakuje, tak se sejde výchovná komise a ta v podstatě bud' teda je to nějaká rozmluva s tím žákem, nebo mu dají takovou výstrahu, že příště už bude to podmíněčné vyloučení. A když je to už nějaká opravdu závažná neomluvená absence, kdy ten dotyčný opravdu nám tady tvrdí, že radši chodí do práce než by chodil do školy, tak to je podmíněčné vyloučení jako. V podstatě okamžité, to už je teda správní řízení takže to schvaluje ředitel a platí to bud' půl roku, nebo rok. Takže tak.

S kým spolupracujete při výskytu záškoláctví, či se zúčastní výchovné komise?

Záleží to na situaci. Většinou se zúčastňuje, teda vždycky se zúčastní třídní učitel a mistr. Oni mají mistra, který za ně zodpovídá, takže učitel odborného výcviku a třídní učitel. Většinou je tady i někdo z vedení. Máme zástupkyni, která právě, pod kterou spadá školní poradenský pracoviště, takže ta se tady může vyskytnout.

V případě, že třeba potřebujeme nějakou ještě podporu, tak jsme dvě výchovné poradkyně, takže jsme tady obě dvě. Když je to zase nějaký speciální případ, tak tady bývá i psychologka a to je asi všechno. Takže někdo z vedení, výchovná poradkyně, třídní učitel, mistr a občas psychologka, jo a rodiče samozřejmě a žák.

V jaké situaci či závažnosti kontaktujete rodiče žáků? Už třeba podle počtu neomluvených hodin.

No to je zase věc spíš v pravomoci třídního učitele. Takže já Vám můžu říct zase, co dělám jako třídní učitel. Já kontaktuju v podstatě při jakékoliv neomluvené absenci. Protože mám pocit, že rodiče mají právo to vědět, i když mám ty dospělý žáky.

Dokázali jste vše vyřešit, nebo jste museli i žáka vyloučit?

Nakonec jsme zatím teďka za ten rok a půl nevyloučili nikoho, ale odešli.

Sami?

Odešli sami, že už nechtěli jako prostě do té školy chodit.

Takže nešli na jinou školu, prostě ukončili a šli už pracovat?

Jak kteří, ale ti co o nich vím, tak šli pracovat.

Při jaké závažnosti záškoláctví se obrácíte na odborníky?

Co tím myslíte?

Třeba psychologa jestli tady máte?

My tady máme psychologa, takže když mám nějaký problém, tak se obracím na psychologa. Ale nebývá to moc často kvůli záškoláctví, spíš kvůli nějakým jiným problémům.

Jak často jste v kontaktu s třídním učitelem a kdo se na koho častěji obrací? Ale to už jsme skoro řekli, ale v kontaktu jste asi každý den?

No v kontaktu jsme. Je pravda, že třídní učitelé se snaží spoustu toho vyřešit sami, někdy mám pocit, že až možná moc, ale je to tady tak zvykem. Ale když má třídní učitel pocit, že potřebuje s něčím poradit, tak prostě jak mě potká na chodbě, tak se zeptá. Někteří učitelé nemají pocit, že by něco potřebovali, takže se nezeptají, tak těm se zase nevnučuju.

Jsou takový odborníci?

Jo, nebo se to nějak řeší, nějakým stylem a na mě se obrací třeba až když už opravdu nějakou úplně velkou míru té absence. Třeba když už je to na tu komisi.

Musela jste už někdy kontaktovat OSPOD či PČR?

No já osobně ne. Za první mám dospělý ty žáky a za druhý nejsem tady, tak dlouho.

Na koho z odborníků se ještě obracíte kromě OSPOD a PČR?

No já asi na nikoho teda. Co se týče záškoláctví, tak zatím to řešíme buď tady z našich prostředků a nebo s těmi rodiči.

Obracíte se i např. na speciálního pedagoga a v jaké situaci?

Na speciálního pedagoga. Speciální pedagog tady oficiálně není a speciální pedagožkou je naše vlastně zástupkyně. Takže pokud něco řeším složitějšího, potřebuju se poradit v nějaké složitější situaci, tak to konzultuju s ní. S tím že vím, že ona je speciální pedagožka, takže tomu rozumí ještě trošku víc jo. Ale spíš, nevím, je to taková kumulace funkcí, takže nevím z jakýho důvodu. Spíš, že je ta zástupkyně, ale podle mě taky, že tomu rozumí.

Spolupracovala jste někdy i s institucemi jako je PPP, SVP, SPC?

Já zatím ne. Víím, že tady u těch nižších ročníků tam k té spolupráci určitě dochází. Já v podstatě s PPP spolupracuji spíš kvůli tomu, že jak mám ty čtvrté ročníky, tak řešíme uzpůsobení k maturitám. Takže tady v téhle té oblasti.

Kolikrát jste se obrátila na PPP, SVP, SPC a za jakých okolností? To jste skoro řekla.

No jenom kvůli těm maturitám.

Jo takže vždycky jednou za rok, když má být maturita?

No, v podstatě jenom když řeším nějaký problém tak se na ně obracím. Takže třeba třikrát. Vždycky na tom podzim, když řeším nějaký, něco nám pošlou špatně, nebo tak. A jinak se s nima teda setkáváme. Vždycky oni přijdou jednou nebo dvakrát do roka, jakože pohovoříme. Ale ne, že bysme se na ně obraceli, spíš jako, to vezmem rovnou všechno jako z gruntu.

Děláte nějaké preventivní programy na záškoláctví? A jaké to jsou programy?

Myslím si, že na záškoláctví vůbec nemáme nic.

Takže na záškoláctví ne, ale jinak děláte?

Ne, máme jiné preventivní programy, tady jsou. Máme ještě preventistu sociálně patologických jevů. Takže ten dělá preventivní programy, ohledně kriminality, ohledně drog, ohledně pohlavních chorob, nějaké ty tmelení třídy a takové. Takže spoustu, spoustu takových preventivních programů, ale čistě na záškoláctví ne.

Víte, jak často preventivní programy děláte?

To úplně přesně nevím. Ale řekla bych tak jednou za týden asi, nějaký program. Pro nějakou třídu, tak.

Kdo všechno se podílí na realizaci preventivních programů pro žáky?

No je to převážně právě ten preventista sociálně patologických jevů a v případě, že je to nějaká větší akce, tak i další učitelé. Třeba máme adaptační seminář, který je hodně zaměřený právě na prevenci ledasčeho. Takže tam vlastně třeba se účastním i já, psychologka, nějakí další kolegové, jo. Takže i my jako učitelé.

Děláte preventivní programy jen pro určitou věkovou kategorii nebo pro všechny žáky školy?

Převážně se zúčastňují, nebo ten preventivní program, nebo podle toho jaký ten preventivní program. Tak myslím si, že kolega vybírá i ten věk. Takže třeba pro ty prváky je to spíš něco na téma tmelení třídy, pro druháky třeba kriminalita a potom v těch vyšších ročnících třeba něco na psychickou rovnováhu, nebo na ty pohlavní choroby. Takže je to podle věku, různé programy.

V čem vnímáte tu potřebu preventivní program uskutečnit či za jakých okolností jej děláte? Děláte je, když už vidíte třeba problém?

Jo co se týče kolektivu třídy, tak většinou buď teda máme nějaký program i externě nebo se jim věnuje psychologka. Takže tam opravdu, když vidíme nějaký problém, tak se něco takového děje. Nevím jestli už potom je to preventivní program, a nebo jestli už je to nějaká intervence. Ale jinak mám pocit, že spíš to máme tak, jakože se nám to vyplácí, než že bysme řešili nějakou akutní situaci. Že potom vidíme, že potom preventivním programem, že v těch dětech něco zůstalo, a že to bylo nějakým způsobem užitečný.

Na preventivní programy si zvete nebo Vám jsou nabízeny?

No já si myslím, že to bude nějaká kombinace. Že třeba máme nějaké preventivní programy na tom PPP, no nevím, která je to ta ulice. Tak tam jsou nám asi do jistý

míry nabízeny. Ale má kolega třeba domluvené tady s anonymními alkoholiky, tak ty si určitě zve, nebo policii. Spíš si je zve, ale to by měl zase vědět spíš on.

Vnímáte díky realizaci preventivních programů nějaký posun či výsledky?

Ano.

Jak si myslíte, že by se dalo eliminovat záškoláctví?

No to bych ráda věděla. Ne, fakt nevím. Snažím se na to něco vymyslet, protože jak jsem teď třídní těch čtvrtých ročníků, tak mám velký problémy s několika žáky. Asi důsledností no, důsledností a komunikací s rodiči.

Máte nějaké postupy pro snížení záškoláctví?

No jestli myslíte moje vlastní, tak to asi jenom to, co jsem říkala. To znamená co nejdříve se domluvit s rodiči, co nejdříve reagovat.

Jak vnímáte přístupový systém – čipy, kartičky, turnikety, závory? Myslíte si, že má vliv na eliminaci záškoláctví a je tento vliv pozitivní nebo negativní?

Nevím, vlastně už dlouho jsem nebyla v nějaký instituci nebo ve škole kde není. Takže my jsme zvyklí vlastně na to, že máme docházkový systém, a že máme všechno vlastně dostupné přes internet i pro rodiče. To znamená docházku v hodinách, i přímo docházku do toho areálu. Takže já si myslím, že je to pozitivní, že minimálně ti rodiče pokud chtějí, tak jsou informovaní. Už jsme tady zažili teda i nějaké podvody s tím docházkovým systémem. To znamená, že přišel čip a nepřišel žák. Ale to se na to většinou velice lehce dojde. Protože když si ten třídní učitel hlídá docházku, tak brzo zjistí, že tam něco nesedí. Nebo se domluví s rodiči, že rodiče mají pocit, že dítě tam je a není. Myslím si, že to je pozitivní.

Vy máte ty závory nebo turnikety, a myslíte si, že to snížilo eliminaci, než když jste to třeba neměli?

To právě nevím, protože já ve chvíli kdy jsem sem nastoupila, to už je asi 12 let, tak už to tady fungovalo. Takže nevím, nedokážu prostě říct. Je pravda, že předtím jsem pracovala na škole, kde nic takového nebylo, ale tam zas sem se v podstatě nezajímala o docházku kohokoliv.

Tady u těch závor si musí čipnout každý, aby ho to pustilo?

No ono to úplně, tak nefunguje jo. Takhle, každý kdo chce dovnitř, tak si musí čipnout, ale ne každý kdo si čipne musí dovnitř. Jo, že ono dá se jako podvod udělat.

Jo to jste říkala ty podvody.

Jo, já když jsem pak zjišťovala vlastně proč, mám průchody a zároveň nemám žáka ve třídě a koukala jsem se na ten záběr kamerový, tak jsem zjistila, že si vždycky objevila ruka a zmizela. Jo, že vlastně někdo přišel, jo čipnul si a zmizel. Rodič, který třeba, jo to jsme spolupracovali i s rodiči. Že rodiče dovezli žáka před školu, on přišel k turniketům, čipnul si, počkal, až rodiče odjedou a odešel.

Takže jsou i podvody. Ale přijde se na ně?

Většinou se na ně přijde, protože pokud ti rodiče se zajímají nebo pokud ten učitel se zajímá, tak se na to vždycky dojde. Dá se to dohledat, i na těch kamerách. Právě tím, že to řešíme hlavně podle třídní knihy, a že i ti rodiče mají teď přístup do té třídní knihy. Myslím si, že ta elektronická třídní kniha je výborná. Jo, jak jsme se toho báli, máme ji asi dva a půl roku, tak ta je v tomhle výborná. Protože rodiče vědí, kdy chyběl, kde chyběl, z jaké hodiny.

Takže se mohou podívat i rodiče do toho systému?

Ano, i ti rodiče, i ti žáci. Oni tam vidí všechno, jako i učivo i domácí úkoly, písemky, všechno.

Tak to je všechno, děkuji.

Příloha č. 5 – Výchovná poradkyně E

Jak dlouho pracujete jako výchovný poradce?

Druhý rok.

Jak často řešíte záškoláctví?

Denně.

S jakou nejvážnější formou záškoláctví jste se zatím setkala? Je to podle vyhlášky o omlouvání – kolik měl žák nejvíce neomluvených hodin.

Tady jsou běžné případy, že má žák i přes 100 neomluvených hodin.

Daří se Vám řešit i tzv. skryté záškoláctví, tzn. že dítě má absenci omluvenu, ale Vy víte, že jeho důvod absence není objektivní?

Ano, je to v mnoha případech, ale tady musíme přistupovat individuálně. Pokud je to žák, který má dobrý prospěch, nemá nějaké další kázeňské problémy, tak se to většinou řeší nějakou domluvou s ním nebo si pozveme rodiče. Pokud je to žák, který

má k tomu ještě další nějaké problémy, tak samozřejmě to se potom stejně vyřeší tak, že tam dojde k nějakému výchovnému opatření, nebo třeba podmíněčnému vyloučení.

Vzpomněla byste si na nějaký případ skrytého záškoláctví, a jak byl tento případ vyřešen?

No, bylo to v mé třídě, tam to bude nejlepší asi říct, protože je znám. Víte to skryté záškoláctví má mnoho stránek. Tam jde taky o to, že já je znám samozřejmě i s té druhé strany. Oni mají, tady je spousta žáků, kteří pochází z neúplných rodin, mají velice nekvalitní sociální zázemí. Takže i když tam dochází k tomu, že ty rodiče to omlouvají a vím, že to je to skryté záškoláctví tak vidím, že ty děti nemají vůbec žádné zázemí, a že prostě ty rodiče se jich chtějí jenom zbavit, neví třeba jeden o druhém. Je to komplikované. Takže já k tomu přistupuji individuálně. Já jsem to měla ve své třídě, takže jsem to řešila samozřejmě pohovorem se žákem s maminkou. S maminkou jsem v kontaktu, ta absence se tam zlepšila, nebo ta docházka se zlepšila. Takže po těch pohovorech, prostě už to bylo lepší no. Většinou osobní domluvou, pohovorem. Domluvou tak.

Jak jsou žáci ochotni se Vám svěřovat s důvody, proč chodí za školu?

Hodně, protože o mně vědí, že se na ně nedívám jako na žáky zaprvé, ale spíš jako na lidské bytosti a vím o nich spoustu věcí, které můžou být důvodem tomu, proč to dělají. Takže se mě hodně chodí svěřovat. Možná i víc, než bych chtěla někdy. Já upřednostňuju nejenom v práci učitele, ale i toho výchovného poradce. Prostě osobní přístup, individuální. Já vím, že máme určité mantinely, že máme určité předpisy, že musíme ty žáky učit, aby dodržovali ty přepisy. Ale přece jenom o nich vím tolik informací z toho osobního života, že to musím zkompletovat. Nemůžu někdy se na toho žáka dívat jenom, protože mě najednou vyskočí 30 neomluvených hodin, nebo skryté záškoláctví, ale musím hledat, proč. A jakmile začnu hledat ten důvod proč, tak se dostanu do těch jejich osobní sféry a pak už to nemůžu řešit úplně direktivně jenom na základě třeba nějakého nařízení. Musím to zohlednit, ty osobní věci. Takže většinou se snažím jít takovou tou cestou, že pozvu všechny zúčastněné, nejdřív to probíráme, já jim vysvětlím, že chápu jejich problémy, ale že oni musí pochopit, že jsme určitá instituce, která zajišťuje vzdělání a výchovu. Takže tady prostě musí dodržovat nějaká pravidla a snažím se najít nějaký kompromis. Řeknu, v 75% případů to dopadne tak, že se s nimi domluví dobře. Ta absence nebo ty problémy nebo to záškoláctví přestane. Bohužel těch 25% teda, tam jsou třeba ty rodinné problémy, tak neuspokojivé, že toho žáka ani ty rodiče se mi nepodaří ani po nějakém osobním rozhovoru přesvědčit a dosáhnout toho, aby se to zlepšilo. Takže tak asi bych to odhadla.

Jaké jsou nejčastější důvody žáků, že chodí za školu?

To co jsem řekla. Myslím si, že úplně ten základ je špatné rodinné zázemí. Není tam prostě podpora rodičů, kontrola, zájem o ty žáky. Samozřejmě pak se k tomu připojí kamarádi, nějaká parta, hodně často takové ty citové problémy v té skladbě, kterou my tady máme od 15 do dejme tomu 18 let. Tak tam samozřejmě i ty citové problémy způsobí, že ten žák je úplně bez problémů a najednou na půl roku se Vám dostane někam do červených čísel. Takže asi tak, takhle bych to řekla.

Které faktory ovlivňují vznik záškoláctví a jak by se s nimi mohlo pracovat?

No, tak asi jsem Vám už odpověděla.

Jo zhruba ano.

Tak asi tak nějak.

Pro jaké pohlaví je záškoláctví na střední škole příznačnější? Dá se vydedukovat rozdíl ve specifičnosti záškoláctví podle pohlaví?

My tady máme hrozně málo dívek. Takže asi nejsem úplně ten správný člověk, který by Vám na toto odpověděl. My máme 99% žáků muže, teda chlapce. Ty dívky co tady máme, tak se na ně díváme, tak shovívavě, a tak si je pěstujeme, že možná i kdyby tam nějaký to malinko záškoláctví bylo, tak to prostě řešíme okamžitě s nima domluvou. A ony ty holky se jako k tomu postaví tak, že je to hned všechno v pořádku. Ale říkám, máme jich tady, tak málo, že nemůžu srovnávat. Ale co se týče tohoto typu školy a té skladby, tím že tady máme ty kluky tak to záškoláctví bych řekla, že tady jeden z nejdůležitějších problémů co tady jsou.

Dokázala jste za dobu své práce vše bez problémů vyřešit?

Ne.

Jak postupujete při výskytu záškoláctví?

Tak taky jsem Vám to už řekla. Tak samozřejmě, protože sledujeme výsledky žáků, sledujeme absenci, vyhodnocujeme ji. Tak když mě v těch seznamech nebo po rozhovoru s třídním učitelem zjistím, že je tam teda víc než 20 hodin neomluvené absence, tak okamžitě zvu žáka. Pokud je tam vyšší číslo, zvu rodiče společně s třídním učitelem. A nejdřív to řešíme tímhle pohovorem a čekáme samozřejmě na nějaké výsledky. Řeknu v horizontu třeba měsíce nebo dvou, protože tady je to tak, že oni týden chodí do školy, týden do dílen a vykazuje se absence v obou případech zvlášť. To znamená, že já je tady mám v podstatě jenom 14 dní z měsíce. Takže proto ten časový horizont je minimálně aspoň 2 měsíce, abych viděla, jestli v té docházce se

to nějak zlepší, ta absence. Jinak ty žáky, které mám v evidenci, tak ty samozřejmě mají plány pedagogické podpory, takže tam se to sleduje automaticky v souvislosti i s výsledky vzdělání.

Kdo všechno se zúčastňuje výchovné komise?

Jestli máte namysli na takové té mojí úrovni. Tak to samozřejmě výchovný poradce, třídní učitel, žák, pokud je to závažnější případ, rodič. Pokud nepomůže tady toto opatření a jsou tady jedinci, u kterých naskáče ta neomluvená absence do těch závratných čísel třeba těch 100 hodin. Tak samozřejmě dáme návrh na nějaké výraznější výchovné opatření. Třeba podmíněčné vyloučení, nebo třeba i vyloučení a pak je tady nazvu to taková metodicko-výchovná komise, která je složená ze zástupců ředitele, z paní která tady funguje ve funkci manažer kvality vzdělávání. A tito lidé když dostanou tedy nějaké rozhodnutí o tom, že chceme někoho podmíněně vyloučit nebo vyloučit tak ještě jednou probírají všechny okolnosti. Jestli jsme udělali všechno proto, a s tím žákem teda nejde nic dál dělat a bude vyloučen. Posuzují to, to oni jsou taková jakoby nad námi ta výchovná komise ještě jedna, která jaksi hodnotí, jestli jsme my udělali všechno správně a jestli teda neexistuje ještě nějaká cesta jak toho žáka v uvozovkách zachránit.

Jaké výchovné opatření nejčastěji navrhuje a za dobu své práce jste navrhla?

Já jako výchovný poradce navrhuju výchovná opatření pouze v krizových situacích. Takže jsme tady měli třeba případ, že žák otevřeně a nevhodně vyhrožoval vyučující. Takže jsme měli samozřejmě setkání se žákem s dotyčnými učiteli na úrovni zástupce ředitele pro teoretické vyučování. A tam jsem já přišla jako výchovná poradkyně s tím, že jsem navrhovala výchovné opatření. Jinak já ho nenavrhuji, to navrhuji třídní učitelé, samozřejmě mají metodiku, mají vlastní hlavu a nějakou zkušenost a praxi. Pokud si nevědí rady, přijdou za mnou, já jim řeknu svůj názor, ale já výchovné opatření neuděluju. Pouze doporučuju.

Museli jste už žáka vyloučit?

Samozřejmě. Tak abyste si udělala představu, jsme dejme tomu, máme pololetí za sebou. Tak za to pololetí 40 žáků. Ale pozor, 40 žáků odešlo, někteří na vlastní žádost, ale je to tak, že oni odejdou na vlastní žádost, ale defakto jenom proto, že my by jsme je stejně vyloučili. Takže řeknu, půlka odejde na vlastní žádost z těch čtyřiceti, a půlku vyloučíme. Ale stejně i v těch vlastních žádostech je hodně procento těch, kteří by věděli, že je stejně vyloučíme. Takže to číslo je docela velké.

Kolik máte žáků?

My máme teď něco přes 500 žáků. Já Vám přesné číslo neřeknu, protože teď, pořád se to mění. Je to těsně nad 500, 520, 525 asi.

V jaké situaci či závažnosti počtu neomluvených hodin kontaktujete rodiče žáků?

My máme ve školním řádu nad 20 hodin. My máme hranici 20 neomluvených hodin, by měl třídní učitel upozornit výchovného poradce. Ten by si samozřejmě měl žáka vzít do evidence, začít s ním pracovat, abysme předešli další neomluvené absenci.

S kým spolupracujete při výskytu záškoláctví?

Třídní učitel, rodič, žák, i když ta spolupráce. Prostě přizvu je k tomu pohovoru, pokud je to jenom záškoláctví, tak já si myslím, že je to všechno. Pokud je tam samozřejmě nějaká další, indikuje to nějaké další věci, tak můžeme přizvat i metodika prevence nějakých sociálně patologických jevů, to je tady.

Máte tu i svoje odborníky, ještě kromě výchovných poradců? Kdo tady ještě působí?

Teď jsem ho řekla. Takže je tu výchovný poradce, pak je tady metodik, preventista těch sociálně patologických jevů a máme školní psycholožku. To jsme moc rádi, to máme od letošního roku a moc jsme spokojení s její prací. Protože pokud je žák, když se teda bavíme o té neomluvené absenci, kterého řeším, a teď zjistím tam nějaké další zdroje, odkud vlastně to pochází, tak většinou jak jsem Vám řekla, jsou to nějaké neuspořádané věci v tom osobním životě, které mají vliv na to záškoláctví. Tak tam nám ta paní psycholožka moc pomáhá, protože ne vždycky ten žák, tím že já jsem učitel zároveň, a jsem v té každé třídě, tak on se rád třeba svěří nebo řekne nějaké ty okolnosti někomu nestrannému. Takže v tom nám ta psycholožka moc pomáhá, protože já většinu tady těch hodně problémových jedinců pošlu i tam a potom zkonzultujeme, ten náš úhel pohledu a to stanovisko jak dál postupovat. Protože někdy opravdu je zbytečný přísný trest, když zjistíme prostě nějaký závažný skutečnosti, který opravdu to dítě nebo ten žák moc nemůže ovlivnit. Je vlastně, i když je záškolák, tak je vlastně objetí nějakých jiných důvodů, které ho k tomu záškoláctví přivedli. V tom mě ta psycholožka hodně pomáhá.

A zjistíte vždycky důvody kvůli čemu to je?

No, tím že je to na dvou stranách, tak to co oni neřeknou mě tak přitom pohovoru, protože ona má zase úplně jiné metody a jsou tam prostě úplně v jiné pozici, tak oni hodně řeknou jí. Takže když to potom dáme ty naše zkušenosti nebo to co jsme dozvěděli dohromady, tak určitě je ten obrázek takovej komplexnější. Že můžeme,

pokud teda uděláme nějaké opatření, tak můžu s čistým svědomím říct, že jsem ho udělala na základně opravdu vše zjištěných skutečností. Nejenom to, že se Vám objeví na papíře neomluvené absence, to je velice jednoduché to řešit. Ale tam je důležitý řešit ten zdroj a původ, aby jsme prostě tomu zamezili.

Jak často jste v kontaktu s třídním učitelem a kdo se na koho častěji obrací?

Já jsem v podstatě denně v kontaktu se všemi, protože jsem tady ve funkci výchovné poradkyně, ale já učím úplně ve všech třídách. To znamená, já ty žáky znám v podstatě i z té třídy. Takže protože se tady setkáváme, tak průběžně, kooperativně ty drobné problémy řešíme. Jinak se víc obrací samozřejmě třídní učitelé na mě. Řekla bych, že v poslední době úplně hodně. Řekla bych minimálně o polovinu víc, než tomu bylo v loňském roce. Nevím jestli je to tím, že se snažím každému naslouchat a vyjít vstříc. A nebo tím, že se ty problémy, myslím jako co do četnosti objevují mnohem víc, než třeba v uplynulém školním roce. Je mnohem víc výchovných problémů, je mnohem víc konfliktů mezi učiteli a žáky, je mnohem víc té neomluvené absence.

Musela jste už někdy kontaktovat OSPOD či PČR?

OSPOD ne. Já se to snažím vyřešit, tím jak jsem Vám řekla. Že k tomu přistupujeme vlastními silami a musím teda zase říct, že na této škole zas, tak extrémně závažné problémy nebyli, že bysme museli kontaktovat OSPOD. Policii ještě také ne, ale už to bylo na hraně. Ted' v tom případě co jsem Vám říkala, kdy došlo k tomu, jakému si vyhrožování toho žáka tomu vyučujícímu. A potom ještě v jednom případě, ale to jsme řešili skrytou šikanu ve třídě, naštěstí jsme to chytli hnedka na začátku. Takže bylo to na zvážení, jestli kontaktovat policii. Ale protože jsme při osobním jednání s těmi žáky a s rodiči se dohodli na tom, že ti žáci odejdou ze školy, tak jsme nebyli nuceni k tomu přistoupit a nechtěli jsme. Ta situace nebyla dobrá v té třídě a nechtěli jsme už dál jítřit to, co tam bylo. Bylo to těsně před, ale nekontaktovali jsme.

Na koho z odborníků se ještě obracíte kromě OSPOD či PČR?

Já jsem nepotřebovala se ještě na nikoho obracet.

Vždycky jsme vše vyřešili sami?

Ano. Tím, že se snažíme to podchytit hned na začátku nebo někdy se Vám to nepodaří, ale to je právě ono. Všímat si a i když vidíte, že něco není v pořádku radši se zeptat a radši to prostě začít řešit hned, než to dojde pak do takové situace, že pak je potřeba se obracet tady na tyhle.

Obracíte se i např. na speciálního pedagoga a v jaké situaci?

Ne, protože ho nemám ani k dispozici.

Spolupracovala jste někdy i s institucemi jako je PPP, SVP, SPC?

Spolupracuji s nimi velice často, protože nám velice markantně přibývá žáků z nějakými specifickými poruchami učení. Takže jsem ve velice úzkém kontaktu s pedagogicko-psychologickými poradnami, protože oni samozřejmě ty žáky vyšetřují s nějakým závěrem, mě kontaktují s nějakými výsledky vyšetření. Chtějí moje stanovisko, můj souhlas a teprve potom vydávají tu závěrečnou zprávu. A v mnoha případech, když se nám ty žáci, něco s nimi nezdá, tak je sami doporučujeme k tomu vyšetření, i takový, kteří předtím neabsolvovali žádnou takovouhle záležitost. Tak my sami je preventivně doporučujeme k vyšetření. Takže ty PPP hodně.

Jak často jste s nimi v kontaktu?

Jakou četnost myslíte?

Kolikrát jste se už na ně musela obrátit.

Já nevím, jak Vám mám na tohle odpovědět. Ale řeknu třeba za měsíc minimálně několikrát. 5x, 6x s nimi něco řeším. Jestli aspoň takhle Vám to pomůže.

Děláte nějaké preventivní programy na záškoláctví? A jaké to jsou programy?

Ne. Žádné se tady nedělají. Nedělají se tady z toho důvodu, že v podstatě zatím na to nemám čas a prostor. Já jsem v té funkci, poměrně krátce. Myslím si, že by byli velice vhodné, ale nikdy se tady nic takového nedělalo a tím, že já jsem v té funkci relativně krátce, teď ještě navíc, my jsme dvě výchovné poradkyně a moje kolegyně dlouhodobě onemocněla, takže všechnu tu agendu jsem převzala já. Takže to vlastně dávám všechno do pořádku. Tak ještě jsem neměla prostě přes práci s těmi žáky na to čas, ale bylo by to vhodné a určitě do budoucna o tom uvažuji. Jinak my máme spíš pomoc od té paní školní psycholožky, která nám přislíbila teď nějaké přednášky, že bude organizovat. Ale nebude to ani moc na záškoláctví, ale spíš na šikanu, tu tady jako my řešíme jako takovej nejpálčivější problém toho se nejvíc bojíme.

A budete dělat preventivní programy jen pro určitou věkovou kategorii nebo pro všechny žáky školy?

Ano. Já si myslím, že bych to zaměřila na první a druhé ročníky. Vezmu-li, že my máme tři leté učební obory, máme teda i maturitní, ale tam samozřejmě problém není. Tak já bych to spíš zaměřila na ty první a druhé ročníky, protože v tom třetím

ročníku už s těmi žáky umíme pracovat a oni nejsou zdaleka, tak problémový procentuálně jako ty první a druhé ročníky.

Jak si myslíte, že by se dalo eliminovat záškoláctví?

U nás je to velice problematické, protože my jsme taková a teď to nazvu už ne snad ne nějak hanlivě. My nemáme žádné přijímací řízení do těch učebních oborů, to znamená, v podstatě vezmeme každého uchazeče. Vezmeme i v průběhu roku takové uchazeče, kteří někde mají problémy, takže ukončí to studium a hledají jinou školu. Bohužel se to přitom vstupu nijakým způsobem nediagnostikuje, kdo k nám vlastně přichází, jestli už třeba nemá nějaké problémy a tak dále. Takže my potom opravdu tady v tom záškoláctví to nemáme vůbec jednoduché, ta práce je s nima velice problematická. Snažíme se, seč můžeme, ale je to, je to špatný.

Jak vnímáte přístupový systém – čipy, kartičky, turnikety, závory? Myslíte si, že má vliv na eliminaci záškoláctví a je tento vliv pozitivní nebo negativní?

No možná bych jako z titulu výchovné poradkyně měla říct, že určitě něco z toho co jste jmenovala má svoji váhu. Mě osobně se to moc nelíbí, protože u těch žáků to vyvolává negativní pocity. A pokud Vám ten žák chce odejít tak on si samozřejmě nějakou cestu vždycky najde. Pokud je to někdo chronicky záškolák nebo někdo, kdo opravdu prostě nechce spolupracovat tak si vždycky cestu najde. Je fakt, že teď v té době tady tyhle opatření co jmenujete i z hlediska třeba bezpečnosti a z hlediska celkového klimatu školy nejsou, tak úplně jaksi marná záležitost. Mají svoji váhu, ale že by to nějak výrazně snížilo záškoláctví v naší škole, to ne.

Takže vy nemáte žádný přístup a myslíte si, že to prostě neovlivní?

Ne.

Máte ještě nějaké jiné postupy pro snížení záškoláctví? Kromě těch, o kterých jsme se třeba bavili? Uměla byste třeba jako navrhnout nebo to konzultovat nějak s těmi odborníky víc?

To je možná otázka, to co jsem teď řekla v rámci nějakých preventivních programů, které bysme udělali. Já bych se tomu vůbec nebránila, pokud třeba, by nás někdo oslovil, protože mě samozřejmě chodí různé nabídky. Kdyby nás někdo oslovil s účastí na nějakém takovém programu nebo kdyby nám někdo nabídl pomoc odborníků, tak bych to určitě uvítala a určitě bych urychlila ten proces, aby k něčemu takovému došlo. Protože si myslím, že na tomto typu školy nepomůže čip a závora, ale ten preventivní program by možná pomohl. A to nejenom u žáků, ale i samozřejmě

učitelů, že jo. Protože ty by to měli pravděpodobně ty informace dostat v trošku jiné podobě, ale určitě na obou liniích by to k něčemu bylo.

A o ty programy si řeknete sami nebo Vám je někdo nabízí?

Chodí nám nabídky, ale zrovna spíš nabídky nějakých třeba kurzů, školení. Programů moc ne, to mě trochu mrzí. Protože si myslím, že zrovna my jsme typ školy, kde jsme vyloženě cílová skupina, ideální cílová skupina pro nabídku, takového nějakého programu nebo aktivity.

Tak děkuji za rozhovor.